

KÓR-HÁZUNK

2004. 1. évf. • 2. szám • november 10.

JÓSA ANDRÁS KÓRHÁZ FOLYOIRATA

Emlékezés Dr. Eisert Árpádra 2004 szeptember 8.

A tartalomból:

- Címzett támogatás a kórház felújítására
3. oldal
- Intézményközi informatikai rendszer
6. oldal
- ARC-KÉP: Professzor Dr. Mohácsi László
9. oldal
- Vízibolha
13. oldal
- A Jósa András Kórház intézeti gyógyszerára
16. oldal
- „Ezüst-kor” történet
20. oldal

Az elmúlt hetekben több országos és régiós szakmai konferenciát is rendeztek Nyíregyházán. A tudományos ülésekről írásos beszámolóinkban részletesebben is tájékozódhatnak. Ezen az oldalon a Magyar Belgyógyász Társaság (1-2.), a Magyar Sebészeti Társaság (3-4.) Északkelet-Magyarországi Szakcsoportjainak üléseiről és a Magyar STD Társaság 9. Nagygyűlésén (5-6) készült képeket láthatják.

CÍMZETT TÁMOGATÁS A KÖRHÁZ FELÚJÍTÁSÁRA

A 2005. évi költségvetéssel együtt terjeszti a kormány az Országgyűlés elé azt az előterjesztést, amely a jövő évi címzett állami támogatásokat tartalmazza. A beterjesztett javaslatban több olyan beruházás is szerepel, amely Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében valósulhat meg. Közük van a kórházunkat érintő felújítási program is. Erre ötszázmillió forint támogatást biztosít az állam. A szakrendelő épület tömbjének felújítása a javaslatban szereplő összegből nem oldható meg. A kórházunk fenntartója és a kórház vezetése más forrásokra pályázik majd.

Dr. Pintérné Dr. Gönczi Ágnes főigazgató elmondta, hogy a beterjesztett javaslat kétféle változatban készült el. A kisebb beruházási összeget tartalmazó változat került be a törvényjavaslatba, ebből a pénzből két különálló felújítást valósíthatnak meg.

Az egyik megújuló terület a kórházban a Traumatológiai Sürgősségi részleg lesz. Ezt a rekonstrukciót már évek óta tervezi a kórház. Az épületnek ez a területe leromlott állapotban van, zsúfolt a váró terület, az itt lévő sürgősségi műtőt hosszú ideje nem használják. Az átalakítás nem jár majd épületbővítéssel, de megváltoztatják az alapterület elosztását. Növelni fogják a rendelők számát, a sürgősségi műtőt felújítják, hogy használható legyen. Mind a műtőket, mind a rendelőket új műszerekkel szerelik fel. A betegvárókat átalakítják. A főigazgató elmondta, hogy az átépítés során meg kell majd oldani a részleg működtetését, de a kórháznak van már ebben gyakorlata, hiszen a műtők felújítása sem zavarta meg a gyógyító munkát.

A rekonstrukciós program másik része a patológia épületében valósul meg. Ennek az épületnek az alapterülete is bővülni fog, hozzá építenek egy új kétszintes szárnyat, összesen kétszáz négyzetméter hasznos alapterülettel. Ebben az épületrészben laborokat helyeznek el. A laborokban szövettani, citológiai diagnosztikai vizsgálatot végeznek majd. A laboratóriumot az EU szabványok szerint szerelik fel. Itt lehetőséget kell adni a vegyszerek eliminálására, a megfelelő légcserére, elegendő

hat. Mint korábban már írtunk róla, jelenleg elbírálás alatt van egy EU-s pályázat is, amely alapján a régi sebészeti épületben kialakítható lenne a cardio vaszkuláris centrum.

A főigazgató elmondta, hogy hamarosan elkészítik a kórház épületeinek a felújítási programját. Sajnos az elmúlt évtizedekben nem haladt kellő ütemben az ingatlan karbantartás forráshiány miatt. Ezt a lemaradást nagyon nehéz behozni. Ekkora épületegyüttesnél, amelyeknek a részei különböző idő-

nagyságú légtér kialakítására, légtisztítására, klimatizálásra. Biztosítani kell az ott dolgozóknak a megfelelő kulturált, komfortos munkahelyi körülményeket.

A patológia régi épületét is felújítják, a nyílászárókat kicserélik. Az épületet hőszigetelő réteggel burkolják. A tetőszigetelést felújítják.

Ha a címzett támogatásra tett javaslatokat az Országgyűlés elfogadja, 2005 elején indulhat a beruházások előkészítése. A tervezésre és az építkezésekre is közbeszerzési pályázatot kell kiírni. Így a tényleges munkálatok nagy része 2006-ra húzód-

szakokban készültek, csak egy folyamatos felújítási program mellett lehet az ingatlant jól rendben tartani. A főigazgató szerint, a gyermek- és fertőző osztályoknak helyet adó épület állapota is egyre rosszabb. Mint az épületek egy jó részénél a lapostető, ott is beázik. A ház belső terei is elhasználtak, a külső burkolás is cserére szorulna. Hasonlóan rossz helyzetben van több épület, amelyekben különböző műszaki és egyéb jellegű kiszolgáló egységeket helyeztek el. Ezért a kórházunknál gyorsabb ütemű felújításra lenne szükség.

Tulajdonosok látogatása

Kórházunk sebészeti épületében az építészeti átalakításokat befejezték. A beruházás folytatódik, befejezéseként az onkológia területére bővül az onkológiai épület emeleti részével és a hematológiai részleg is megtalálja itt a végleges helyét, 28 ágyas elhelyezéssel.

Gazda Lászlót a megyei közgyűlés elnökét, az egészségügyi bizottság elnökét, Dr. Vadász Máriát és az önkormányzat képviselőit látta vendégül október 22-én dr. Pintérné dr. Gönczi Ágnes az intézmény főigazgatója. A vendégek megtekintették a sebészeti tömbben elkészült átalakításokat. Korábbi helyéről ebbe az épületbe került a Szeptikus és Rehabilitációs Sebészet.

A vendégek megtekintették a sebészeti tömbben az új nyolcágyas posztoperatív őrző részleget is. Az őrzőben azon betegek nyerne elhelyezést, akik a műtét után súlyosabb állapotuk miatt intenzívebb megfigyelésre szorulnak. Itt minden ágyhoz betegőrző monitorokat szereltek fel. A részlegben intenzív ellátásban jártas szakápolók dolgoznak, orvosszakmailag az Intenzív Osztály felügyeli. A beruházás eredményeként a sebészeti tömbben a korszerű betegellátás még komplexebb módon tud megvalósulni.

A látogatás során az önkormányzat vezetői megbeszélést folytattak a kórház vezetésével is. Többek közt megismerhették az intézmény további rekonstrukciós terveit. A fenntartó önkormányzat támogatja, hogy pályázati lehetőségekkel is próbáljon a kórház vezetése pénzügyi forrásokhoz juttatni az intézményt. Szó esett a kórház területén lévő orvos és a nővér szállók felújításáról is. A fenntartó támogat egy olyan megoldást, amelynek során magánérő bevonásával történhet meg ezen épületek korszerűsítése és üzemeltetése.

EMLÉKEZÉS DR. EISERT ÁRPÁD HALÁLÁNAK 30. ÉVFORDULÓJÁRA

Köszöntöm a szeretett tanítómesterem halálának 30. évfordulójára szervezett emlékünnepeken megjelenteket, régi munkatársait, hozzátartozóit, ismerőseit. Megtiszteltetés, hogy én, az egyik utolsó tanítványa emlékezhetek meg róla.

Ki volt Eisert Árpád? Hogyan lett a mi szeretett főnökünk? 1911. február 23-án Rozsnyón született. A felvidéki magyarok hányatott sorsa jutott neki. Apja klasszika-filológia szakos gimnáziumi tanár volt, így a magyar anyanyelvén kívül beszélt cseh, német, orosz és latin nyelven is. Ismerte a francia irodalmat, angolul írni-olvasni tudott. A prágai Károly Egyetemen avatták orvossá. Szakmai atyjának sebész professzorát tartotta.

A jicsini kórházban kezdte szakmai gyakorlatát, majd a katonaidő letöltése után Csehszlovákiát el kellett hagynia rozsnói származása miatt. 1940-től a késmárki kórházban dolgozott. 1945-től Kassán sebészként megismerte az angol emigrációból hazatérő orvosok által az angolszász szakirodalmat. Trenčínben, majd Eperjesen is dolgozott. Innen távoznia kellett, mert magyarnak vallotta magát. Magyarországra 1947-ben szökött.

Álláskeresésére a nyíregyházi kórház sebészetének főorvosától kap levelet, benne 100 forintot, így Nyíregyházára utazott. Körmeny-Ékes György főorvos szakmai tudására, gyakorlatára, ismereteire volt kíváncsi, így diploma nélkül kertészként alkalmazták. Másnap már choledochoduodenostomiát végzett egy sárga tumoros betegen. Pár hónap múlva az első Coffey

műtétet. Ezt követően 1947-48-ban egyre több nagy hasi műtete volt: gastrectomia, pancreatoduodenectomia, cardiaresectio.

Az első szívűrtet 1948. március 13-án operálta, helyi érzéstelenítésben sternotomiás behatolásból. Ez az akkori választások előtt volt, ezért a szenzációs hír csaknem minden napilapban megjelent. Ezt követően avatták Debrecenben másodszor is orvossá. Munkájában nagy segítségére volt Gerlei Ferenc kórboncnok főorvos a nagy lexikális tudásával és Sarvay Tivadar belgyógyász főorvos, aki szívűrtet elvégzésére biztatta: egy fiatal, 31 éves nőbetegének egyetlen esélye volt az életre, a műtét. Eisert főorvos úr esténként a prosecturán gyakorolta a lehetséges műtéti technikai megoldásokat, lehetséges varratokat, stopperórával mérte az aorta leszorításának idejét, igyekezett lerövidíteni a műtétet.

Rendkívüli sebész kvalitása, topográfiai ismerete, térbeli tájékozottsága ennek a kitartó gyakorlásnak, komoly felkészülésnek az eredménye. A szívűrtet elvégzésére csaknem készen állt. Mikor politikai okokból Körmeny főorvost elbocsátották. A bizonytalan politikai helyzetben féltékenység, irigység közepette tovább készült.

Aztán 1950. augusztus 21-én Közép-Európában először sikeresen operálta coarctatio aortaet. A beteg a műtétet jól viselte, postop szakban állapota kielégítő, a nyolcadik nap varratszedés, majd tizenhat nap után gyógyultan távozott. Húsz év múlva szikár falusi aszsonyként láttam, aki egész életét végigdolgozta, és büszkén mondta: "Jól va-

gyok, engem Eisert professzor úr meggyógyított."

Budapesten 1950. december 14-én a Sebészeti Klinika évzáró nagygyűlésén bemutatva az esetet. A sebész-társadalom igencsak meglepett volt, volt aki örömmel gratulált, volt aki hitetlenkedett, és kétségbe vonta a műtét megtörténtét. Budapesti kollégáktól hallottuk később az anekdotát, mely szerint Petrovskij professzor azt mondta, attól még, hogy a betegen ott a metszés, a röntgenfelvételek és ismertette az esetet, még nem biztos, hogy a műtét meg is történt. Eisert tanár úr erre azt válaszolta: eddig úgy tudtam, hogy a sebész-társaság úriemberek gyűlékezete, és úriember szavában nem szokás kételkedni.

További kitartó készülés után 1951. január 26-án mitralis stenosiszt operált. A Magyar Sebészeti folyóiratban az addig a világon végzett ilyen eseteket, azok műtéti megoldásait ismertei, és ígéri, hogy saját esetét a következő számban részletezi. Ez azonban csak egy év múlva, az Orvosi Hetilapban jelenhetett meg. A történetek ellenére neve ismertté vált, és az 1951-es tanév kezdetére a pécsi II. sz. Sebészeti Klinika tanára lett, ahol Kudász professzor mellett a szívsebészet kialakításán dolgozott. Részt vett a tudományos kutatómunkában és oktatott.

Három év múlva életkorülményei alakulása miatt visszatért Nyíregyházára osztályvezető főorvosnak. Az 1956-os forradalom után az Európai Cardiovascularis Társaság küldöttjei felkeresik, és szakmai elismerésük mellett két ügyes kis altatógépet hoztak ajándékba, melyet tizenöt év múlva is használtunk.

A hatvanas évektől Nyíregyházán szívűrtet már nem végzett. A miértünkre azt válaszolta, hogy háború után minden kórház felszereltsége minimális volt, de amikor a centrumok már jobban felszereltek, felelőtlenség lenne kis kórházban ilyen műtétet végezni.

Kedvenc szívűrteteitől azért nem szakadt el. Schnitzler professzor barátsága révén részt vett a debreceni II. számú Sebészeti Klinika szívsebészeti munkájában, hol mint operátor, hol mint tanár. Jelen volt az első extracorporális keringésben végzett műtétnek is. Fiatal sebészként elkísérhettem és a műtétben részt vehettem. Nyíregyházán továbbra is kiemelkedő munkát végzett a szakma valamennyi területén. Éven-te publikált.

A kezdő orvosok első műteteit asszisztálta, közben apró trükköket, műfogásokat mutatott olyan türelemmel, hogy azt hihette az orvos, ő operál olyan ügyesen. Betegsége utolsó éveiben a nyilvános szerepléstől visszahúzódott. Ezekben az években igen sok elismerésben volt része, több kitüntést is kapott.

Betegsége fokozatosan hatalmasodott el rajta. Halálával a magyar sebész-társaság elveszítette úttörő szívsebészét, a fiatal generáció a nagy tudású tanárát, a magyar társadalom a kiváló orvost és sebészt.

Kíváncsi vagyok fiatal kollégáimnak, hogy ilyen főnökük, tanítómesterük legyen, aki fogja a kezüket, mindenre megtanítja őket, szakmai álmaik elérését elősegíti.

Dr. Kocsis Margit főorvos

(Az ünnepi beszéd a Jósa András Kórházban rendezett ünnepségen hangzott el, annak rövidített változatát olvashatták.)

A Fiziotherápia Világnapja Szeptember 8.

A fiziotherápia az orvostudomány azon ága, mely a természeti energiákat használja fel gyógyítás céljára. A fiziotherápia interdiszciplináris tudományág, mely az orvostudomány szinte minden te-

speciális gyógytorna nélkül lehetetlen. A betegség különböző stádiumában végezhető és végzendő gyógytornáról tartott referátumnak is beillő előadást Bákányné Zsoldos Aranka, a Reumato-

mozgásszervi betegségekben. A szakmai napra meghívott kiállítók rövid előadásban mutatták be segédeszközeiket, melyek a mozgásszervi betegek gyógyulását és mindennapi feladataik elvégzését segítik.

A szakmai napra a megyéből nagyon nagy létszámú hallgatóság gyűlt össze. Itt voltak az egyre többen lévő gyógytornászok, fiziotherápiás asszisztensek, gyógymasszőrök, foglalkozásterapeuták.

Jó alkalmat adott a szakmai nap az Egészségügyi Szakdolgozói Kamara fiziotherápiás tagozatának megalakulására is.

Büszkék vagyunk arra, hogy megyénkben Viszlayné Pásztor Gabriella gyógytornászt az országos küldött közgyűlésbe választották.

Örömkre szolgál, hogy a hosszú évtizedes gyógytornászhiány után végre min-

reletén jelen van a megelőzéstől a rehabilitációig. Művelői orvosok, gyógytornászok, fiziotherápiás asszisztensek, gyógymasszőrök, akik egymás munkájára építve végzik tevékenységüket.

A Magyar Gyógytornászok Társaságának Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete kórházunkban 2004. szeptember 8-án szakmai napot rendezett a Fiziotherápia Világnapja alkalmából. Ezt a napot 1996 óta hazánkban is megünneplik a fiziotherápiával foglalkozó szakemberek. Az előadásokat Dr. Varju Tibor megyei fiziotherápiás szakfőorvos nyitotta meg. Felvázolta a fiziotherápia helyzetét és kifejtette a fiziotherápiával foglalkozó szakemberek teammunkájának jelentőségét. Veres Tamásné ápolási igazgató, a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara felépítését és feladatait mutatta be. Dr. Kriston Anikó osztályvezető főorvos a mozgásszegény életmód és az osteoporózis összefüggéseit fejtette ki. Ennek a szinte népbetegségnek számító kórképnek a gyógyítása

lógiai Osztály gyógytornásza. Dr. Szilassy Géza osztályvezető főorvos a megye rehabilitációs helyzetét ismertette. Huszti Enikő, rehabilitációval foglalkozó fiatal gyógytornász egy súlyos tet-

raplégias beteg küzdelmeit dolgozta fel és mutatta be a járásképeség visszanyeréséig. Kiss Tamás, a Nagyállói Pszichiátriai Szakkórház asszisztense a fiziotherápia fejlődését és ennek jelentőségét mutatta be kórházunkban. Különleges és nagy érdeklődés kísérte Dr. Lipóczy Imre főorvos előadását az akupunktúra szerepéről a

den üres gyógytornászi állást sikerült betölteni. A megnövekedett szakemberlétszám garanciát biztosít arra, hogy ezután az egész megye területén a fiziotherápiás szakellátás még magasabb szinten történik.

Dr. Skribek Józsefné
vezető gyógytornász

Válogatás a könyvtár új szerzeményeiből

Összeállította:

Balogh Zsoltné

Idegen nyelvű könyvek:

Baker, Shan R.: Microsurgical reconstruction of the head and neck

Barnett, Henry J. M.: Stroke: pathophysiology, diagnosis and management

Castillo, Mauricio: Neuro-radiology

Duparc, Jacques: Surgical techniques in orthopaedics and traumatology 1, 4, 6, 7 vol.

Hauser, Robert A.: Parkinson's disease : questions and answers

Hawkins, Richard J.: Atlas of shoulder surgery
Rote liste 2004

Shah, Jyoti: Uro-oncology

Yu, Han-Liang: Atlas of hand anatomy and clinical implications

Magyar nyelvű könyvek:

Atkins, Robert C.:

Dr. Atkins forradalmian új étrendje

Bean, Anita: Modern sport-táplálkozás

Benson, Nigel C.: Pszichoterápia másképp

Bíró Vilmos: Kézserülésekről röviden

Bizonyítékok az egészségfejlesztés hatékonyságára

Családorvosok kézikönyve, 2003

Csermely Miklós: A fiziotherápia kézikönyve

Deák Zita: A bába a magyarországi népi társadalomban

Demográfiai évkönyv, 2002

Domján István: A cerebrovasculáris megbetegedések és a szénhidrátanyagcsere kapcsolata

Dósa Ágnes: Az orvos kártérítési felelőssége

(Az új könyvek felsorlását következő számunkban folytatjuk.)

Intézményközi informatika rendszer

Az elkövetkező években intézményközi informatikai rendszert (IT) alakítanak ki a régió kórházai között. A hálózat elsősorban a gyógyítást segíti majd, mivel így a betegek korábbi diagnosztikai és gyógykezelési adatai is elérhetők lesznek.

A nyíregyházi Jósa András Kórház 210 millió forintos informatikai beruházást végezhet el a következő években. Az Észak-alföldi Régió

adatbázisban fellelhetők a betegek korábbi diagnosztikai és gyógykezelési adatai.

A régió bármely kórházában, szakrendelőjében az adatvédelem szigorú szabályainak betartása mellett elérhetők lesznek ezek az adatok. Az a cél, hogy a beteg gyorsan, felesleges utaztatás nélkül jusson hozzá a vizsgálatok eredményeihez, "ne a beteg utazzon, hanem a lelet". Ez elősegíti a gyorsabb és szakszerűbb gyó-

portálon, illetve call centeren keresztül hozzáférjenek a közérdekű információkhoz. A betegelőjegyzés az internetes portálon keresztül a lakosság részére is elérhetővé válik. A portálokon – a megfelelő autentikációt követően – a betegek a személyes adataikhoz, a gyógykezelésükről tárolt információkhoz is hozzájuthatnak. Az adatbázishoz – az adatvédelem szabályainak betartása mellett – különböző intézmények is hozzájuthatnak majd.

A kiépülő rendszer régiós központja az adatokból statisztikát is készít. Ily módon a szakemberek naprakész adatok alapján kaphatnak képet a régió népegészségügyi helyzetéről, a régió belüli betegmozgásokról, a kapacitások kihasználtságáról.

A beteggel kapcsolatos kommunikációt jelenleg három szabvány fedi le. Az eKórlap (dokumentumszabvány), az eKonzílium és az eLelet (üzenetszabványok) segítségével zajlik majd az adatforgalom. Ezeket túl kialakítják az eRecept és az eFinanszírozás szabványait is a teljes körű adatforgalom megvalósulásához.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Jósa András Kórháza további 160 millió forinthez juthat hozzá az EU-s forrásból. Ebből az összegből a kórház belső informatikai rendszerét korszerűsítik. A több éves beruházás során hardvercsere mellett új, webes alapú klinikai szoftver bevezetése is elkezdődhet. Az új rendszer korszerűbbé, gyorsabbá teszi a medikális személyzet adminisztratív munkáját és elősegíti a gyorsabb adatkommunikációt. A programnak 2007 végéig kell megvalósulnia.

Kitüntetések

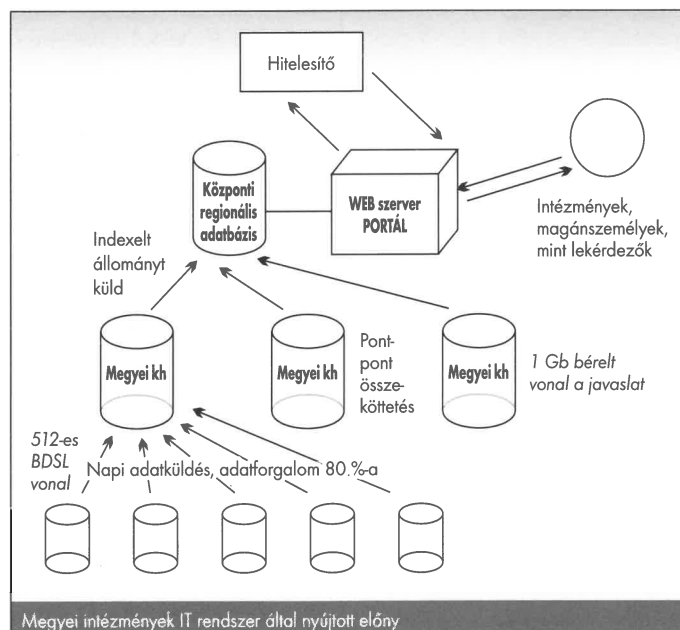
Batthyány-Strattman László születésének évfordulója alkalmából Dr. Rácz Jenő egészségügyi miniszter kórházunk dolgozóinak az alábbi kitüntetésekkel adományozta:

Dr. Dicső Ferenc szakmacsoport vezető főorvos, osztályvezető főorvos, megyei szakfőorvos Pro Sanitate, *Dr. Exterdéné Zsurkai Ilona* okl. mentálhigiénikus, humánpolitikai osztályvezető Pro Sanitate, *Dokáné Molnár Matild* a Központi Műtő részlegvezető helyettese miniszteri dicséretben részesült.

A Magyar Tudományos Akadémia Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Tudományos Testülete *Dr. Szabó Éva* ortopéd sebész főorvosnőnek tudományos munkája elismeréseként a Lónyai Emlékéremet adományozta 2004. október 1-jén a Tudományos Közgyűlésen.

Mint korábban megírtuk, 2004. június 24-26. között a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Kórháza és az Ölelő Kéz Ápolási és Hospice Alapítvány Kecskeméten adott otthont a jubileumi 35. Egészségügyi Szakdolgozók Kongresszusnak.

Az beküldött pályázatok száma 285, melyek közül kettőt intézményünkől fogadott el a bizottság. *Buda Károlyné* egészségügyi szakoktató a reanimációs továbbképzés koordinátora „Innovatív lehetőségek a felnőtt oktatásban” címmel tartott prezentációja az üléseknél által az Egészségügyi Szakképzésért Alapítvány különdíjában részesült, bemutatva a kórházunkban folyó és a jövőben folytatható felnőtt oktatás lehetőségeit. A másik előadó *Fecskéné Bogár Anna* gyakorlatvezető volt „A kommunikáció hatása a betegellátásban” című előadásával.

kórházai (benne a Jósa András Kórház) konzorciumot hoztak létre az informatikai fejlesztés megvalósításához. Ez a konzorcium uniós pályázatot nyert a Humán Erő Fejlesztés Operatív Program (HEFOP 4.4) keretében, információtechnológiai témában.

Dr. Pintérné Dr. Gönczi Ágnes főigazgató elmondta, hogy elsőként intézményközi (IT) hálózatot alakítanak ki a régió egészségügyi szolgáltatói. Ennek keretében Nyíregyházán egy ötvenmillió forintos beruházás valósul meg. Az intézményben az egészségügyi adatokból egy információs adatbankot hoznak létre. Az

gyógyítómunkát. Egyben elősegíti azt a folyamatot is, mely során a centralizált speciális ellátáshoz minél előbb hozzájut a beteg. Az új rendszer hatékonyan támogatja a betegirányítási rendszert is.

A rendszer az elképzelések szerint a későbbiekben lehetővé tenné az interneten keresztül zajló IP alapú telefon használatát. A hálózat alkalmassá tehetné arra is, hogy azon keresztül digitális képeket forgalmazzanak a felhasználók. Így lehetőség nyílik arra, hogy interneten keresztül tartssanak konzíliumot.

A regionális központi rendszer a betegek számára is lehetővé teszi, hogy egy

GYÓGYVARÁZS

Kórházunk II. Gyermekosztálya és a Gyermekrehabilitációs Osztály a K&H Gyógyvarázs programja keretében ötmillió forint értékben vizsgálati műszereket kapott, az új műszereket a használóiknak szeptember 23-án adták át.

A K&H Bank és az Egészséges Nemzetért Alapítvány július végén hirdette ki a K&H Gyógyvarázs gyermek-egészségügyi támogatási program pályázatának győzteseit. A szakmai zsűri a 65 beérkezett anyagból ötöt választott ki. A nyertesek egyi-

Ágnes és Dr. Dolinay Tamás osztályvezető főorvosoknak.

Dr. Pethő Ágnes a Gyermek Rehabilitációs Osztály osztályvezető főorvosa elmondta, hogy az általa vezetett gyógyító egységben születéskori és gyermekkori betegségek miatt keletkező tartós betegségek, rendellenességek rehabilitációja folyik. Elsődleges feladatuk az ilyen tartós rendellenességek gyors kiszűrése, mivel a különböző szervi rendellenességek felismerhető következményei sokszor csak hosszú idő után

ke a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Jósa András Kórházából benyújtott pályázat lett.

A K&H Gyógyvarázs programra érkezett pályázatok a gyermek-egészségügy kimagasló szaktudással rendelkező képviselőiből álló zsűri kórházunk pályázatánál azt vette figyelembe, hogy az intézet a régió gyermekinfektológiai központja, így a nagy betegforgalom mellett az ionanalizátor elengedhetetlen, míg a további eszközök a rehabilitációt szolgálják. A bank tervei közt szerepel, hogy jövőre is folytatja ezt a programot – mondta Horváth Magyary Nóra, a K&H Bank kommunikációs igazgatója.

A műszereket Sándorné Dombai Margit a bank régió-vezetője adta át a kórház és a gyermekosztályok képviselőinek, Dr. Pikó Károly orvosigazgatónak, Dr. Pethő

jelentkeznek. A másik legalább ilyen fontos feladat, hogy a beteg gyermek rehabilitációjához segítséget nyújtsanak. Mindkét cél eléréséhez szükségesek olyan műszerek, amelyek hosszabb időtávon keresztül mutatják a legfontosabb légzési, vérkeringési funkciókat. A másik fontos szempont, hogy a műszer érzékelőjét a gyermek bőrfelületére erősítve is működtethetik. Ezeknek a feladatoknak a megoldását segíti a Gyógyvarázs által nyújtott támogatás.

Az alapítvány 1 pulzoxyméter, egy 24 órás vérnyomásmérő monitort, egy terheléses EKG készüléket, egy CRG-'00 C kerékpáros ergométert, egy szívókészüléket, egy ülőmérleget, egy Apnoe alarm biztonsági észlelő berendezést és egy ionanalizátort adott át a nyíregyházi kórház gyermekosztályainak.

A Beteg Gyermekekért...

Osztályunk 2004. szeptember 23-án egy újabb diagnosztikai eszközzel gyarapodott. A Beteg Gyermekekért Alapítvány egy korszerű bronchoscopiás rendszert bocsátott osztályunk rendelkezésére. Ez a készülék a piacvezető Storz cég terméke, mely a gyermekek számára kifejlesztett, megfelelően kis méretű merev és flexibilis endoscopos eszközöket, és a videobronchoscopiához szükséges kamerát és monitorrendszert is tartalmazza. Az eszközök birtokában le-

a beteg tünetei (pl.: hangos légzés, stagnáló fizikális eltérések, elhúzódo-visszatérő köhögés) alapján felmerül légúti szűkület, a bronchus rendszert érintő egyéb elváltozások (tracheo-oesophagialis fistula, krónikus gyulladás, bronchus deformáció stb.) lehetősége. Ilyen esetekben a hörgő-rendszer áttekintése, szükség esetén az elváltozásból vett minta feldolgozása, betegeink kezelésének helyes megválasztásához nyújt segítséget. Terápiás beavatkozásként a bronchoscopia

Fotó: Sipeki Péter

hetőségünk van gyermekkori diagnosztikus és terápiás hörgővizsgálatok elvégzésére. Merevcsőves eszköz alkalmas diagnosztikus és intervenciós beavatkozások (idegentest-eltávolítás, szövettani mintavétel stb.) elvégzésére, emellett a vizsgálat alatt kontrollált respirációt tesz lehetővé. A flexibilis eszköz – fiberbronchoscope – hajlékony tulajdonságának köszönhetően kiválóan alkalmas a kis hörgők direkt vizsgálatára és az azokban történő kisebb manipulációkra, azonban lélegeztetésre nem alkalmas. Az eszközökhöz kapcsolható videokamera és monitor a képi megjelenés megfelelő nagyítását és dokumentációját teszi lehetővé számunkra.

Gyermekkorban bronchoscopia (hörgők tükrözéses vizsgálata) diagnosztikus, vagy terápiás célból végzünk. Diagnosztikus célból javallt a bronchoscopia elvégzése, ha

piat gyermekkorban leggyakrabban a légúti idegen test eltávolítása, atelectasiát okozó váladékok leszívása céljából végzünk. Természetesen a fentiekben említett indikációk a gyermekkori hörgőtükrözés javallatai közül csak néhány, kiragadott példát tartalmaznak.

A gyermekkori bronchoscopia elengedhetetlen feltétele – a szükséges eszközökön kívül – a megfelelő szakemberekből álló team, melynek tagjai: bronchoscopiában jártas gyermekorvos, gyermek anaesthesiológus, anaesthesiológiai aszisztens, bronchológiai aszisztens, műtősségéd. Osztályunkon a megfelelő személyi feltételek ehhez adtak voltak, a tárgyi lehetőséget pedig a Beteg Gyermekekért Alapítvány biztosítja számunkra. Az eszközök bruttó értéke 10 millió Ft.

*Dr. Dicső Ferenc
osztályvezető főorvos*

Mentőautót adományozott a S.A.R.A.

Kárpátaljai betegeket szállíthatnak a Jósa András Kórházba azon a mentőautón, melyet a S.A.R.A. Alapítvány nagykövetek és számos közéleti személy és orvosok jelenlétében adott át használatra. Kórházunkban szervezték azt az ünnepséget, amelynek során az USA-ban alapított S.A.R.A. Alapítvány átadta a mentőautót.

Az ünnepségen megjelent George Herbert Walker, az Amerikai Egyesült Államok, Jurij Mushka, Ukrajn magyarországi nagykövete, Gazda László, a megyei közgyűlés elnöke, Giba Tamás alpolgármester, Kállay Kristóf, a Máltai Lovagrend nagykövete, Hegedűs Lóránt református püspök, sok ismert közéleti személyiség, valamint az alapítvánnyal kapcsolatot tartó magyar és ukrán orvosok.

A megjelenteket Dr. Pintérné Dr. Gönczi Ágnes a kórház főigazgató-főorvosa köszöntötte. Rövid köszöntőt mondtak a megjelent nagykövetek és a megyei közgyűlés elnöke is.

A SARA egy keresztyén jótekonysági alapítvány, melyet az Amerikai Egyesült Államokban hoztak létre. Hogyan kerül ez az alapítvány Nyíregyházára és Kárpátaljára? Nos, az alapító Szilágyi István munkácsi illetőségű, a második világháború után vándorolt ki a szüleivel az USA-ba. Édesapja református lelkész volt, és az USA-ban is vezetett egy egyházközséget, mikor halála miatt lelkész nélkül maradt a kis közösség, Szilágyi István követte őt az ige hirdetésben.

Szilágyi István fiát Magyarországra küldte tanulni, Szilágyi György Pécsen végzett, fogorvosi diplomát szerzett. Közben az éppen zajló ju-

goszláviai háború miatt a pécsi kórházban sok szomorú sorsú gyermekkel és felnőttel találkozott. Akkor határozták el édesapjával együtt, hogy megpróbálnak segíteni. Szilágyi István Magyarországra telepedett, és munkája mellett innen segíti az alapítvány tevékenységét.

Szilágyi György az év négy hónapját tölti itt, Jékén házat is vásárolt, hogy az alapítvány ügyeit intézzék.

Természetesen a segítség először Magyarországra, illetve a szülőföldre, Kárpátaljára irányult. Később az alapítvány a világ egyre több az egészségügyi ellátás területén fejletlenebb szolgáltatást nyújtó államával került kapcsolatba.

Az alapítvány műszereket, gyógyszereket és számos gyógyászati berendezést adományozott már a rászorulóknak a világ számos pontján.

Magyarországról is több kórház kereste őket, köztük a nyíregyházi is. Az alapítvány az egészségügyi szakemberek számára tanulmányutakat, továbbképzéseket szervezett az USA klinikáira. Közben kárpátaljai orvosok Nyíregyházán szerezhetnek tapasztalatokat. Ha a kárpátaljai betegeket, az ottani kórházakban nem tudják megfelelő kezelésben részesíteni, akkor Nyíregyházára szállítják. A mentőautó ehhez a munkához nyújt majd segítséget.

Az autót a Mona-System Egészségügyi Informatikai Rendszert kidolgozó Mona Trade Bt. fogja üzemeltetni. Mint ismeretes, a Mona-System segítségével és az ahhoz kapcsolódó távkonzílium segítségével a nehezen felismerhető szívbetegségek bárhol, bármelyik eldugott településen diagnosztizálhatók.

Elment ZBIGI ATYA...

Már egyszer elbúcsúztál Tőlünk, de csak Rómába szólított a Kamilliánus Rend, olasz betegeket gyógyítani. A több száz kilométer nem volt akadály, telefonáltál, képeslapot küldtél, éreztük, mi is hiányzunk Neked.

Alig 2 hónapja, amikor meglátogattál bennünket, ugyanolyan meleg szeretettel, nyílt őszinteséggel vettél körül minket, mosolyogtál, emlékeztél, terveidről beszéltél...

És egyszer csak a hír... Zbigi atya elment, elment örökre.

Kórházunk minden dolgozója ismert Téged, egyházi felekezetre való tekintet nélkül a betegek elfogadtak, itták vigaszt nyújtó szavaid. De Te ízig-veérg katolikus, kamilliánus szerzetes voltál, aki félig lengyel, félig magyar, ahogyan kedvesen meghatároz-

tad magad. Itt éltél velünk 8 évig, és Dr. P. Gots Anton rendházfőnökkel segítetted kórházunkat sok-sok műszerrel, betegágygal és a szegények, hajléktalanok, betegek számára ruhaneművel.

Egyéni, kedves humorod, önróniád mindenkor utat talált a vitás helyzetek megoldására, különös diplomáciai képességekkel megáldottan.

Ember voltál a szó hétköznapi és a legnemesebb értelmében.

Köszönjük Neked a szakmai út megszervezését Aschbach-ba, köszönjük a kölni dómban elhangzott szavaid.

Sorolhatnánk a segítség különböző formáit... helyette az adósságunkról írjuk: a Szociális csoport tagjai, akikkel közvetlenül együtt dolgoztál, már nem tudják viszonzni az általad készített finom lengyel ebédet...

Csak emlékezünk... és szívünkbe zárunk örökre!

Exterdéné Zsurkai Ilona

Professzor Dr. Mohácsi László
„Egyféleképp győzheted le a halált, ha van utódod”

Ne bántódjék meg senki, se érintett, se pártatlan olvasó, se általunk eddig bemutatott (kivétel nélkül nagyra becsült!) személyiség, Mohácsi professzor úrhoz egy picit elfogultabban, egy picit talán nagyobb tisztelettel kopogtunk be, mint eddig bárhová, és bár nem illő kimondani, olyan beszélgetőtársunk sem volt még, aki élettere – életterünk – horizontjait és vertikális tereit olyan bölcs, tűnődő szerénységgel fogta át, mint ő. A hozzá vezető út – kérdéseink, érdeklődésünk – tulajdonképp sablonos volt: életút, személyes viszony a világhoz, a gyógyító munkához, a megélt sikerek és kudarcok, a leszűrt és továbbadható tapasztalások, és a többi megkopott, fantáziátlan, tucatkérdés, amikre, ha meggondoljuk, akár tucatválaszok, természetesen általánosan becsülhető és becsületes sztereotip válaszok (is) adhatók. Csakhogy nem a rafinált kérdések rejtett dimenziói, a szellemi provokáció nyitja, mutatja meg ki mit ér, kiben mi lakik, mire jutott, mit tart fontosnak vagy lényegtelennek, hanem a többé-kevésbé lappangó belső emberi tartalom, abból is csak az, amit a cselekedetek visszaigazolnak. A tartalmas életű mindig közösségtudatú, közösség-felelősségű is egyben, ezért az ilyen ember akár a rossz kérdések között is megleli a rést, hogy az általa megszült, megőrzött igaz értékekről a közösségnek – mert tartozik vele – üzenjen. Hogy pedig miket tartunk igaz értékeknek? Talán mindazt együtt, amit az igaz emberek kigondoltak, megcselekedtek és ránk hagytak. Na de kicsoda volna igaz-ember? Csak az, és csakis az, aki a tett, a cselekvés pillanataiban – akár tétovázva, akár remegve is – tévedhetetlenül úgy viselkedett, ahogyan azt a követni alig lehetséges személyes embersége (mint még érthetlenebb teru, parancs és minta!) diktálta. Az ember igazságtartalma, hitelessége, sajna, utólag nem írható át. Ott, promt, amikor szólt, tett, az érték vagy silányság megmástíthatatlanul lábra állt és járni, hatni kezdett. Képlekeny memóriánk, önszeretetünk idővel javíthat valamicskét önbecsülésünkön, és visszaemlékezésünk valamely tetűnkéről bocsánatosan meg is szépiülhet akár, feltéve, ha azt a belátás irányítja, hogy tudjuk már, mit hogyan is lett vol-

na jobb. Mégis vagy éppen ezért, értékeinknek mi magunk sohasem lehetünk korrekt becsüsei, csakis közösségünk – s a szemtanúk között is csak az értékvágyók. Bocsássa meg a világ, hogy mi éppen az értékvágyók alázatával, de egyben könyörtelen elvárásával is figyeltük, hallgattuk Mohácsi professzor urat, aki futását, legalábbis szakmai síkon, lényegében elvégezte. Olyan volt-e hát az a futás, és ő maga olyan volt-e, mint amilyennek mondják?

Írás rólam? Nem örültem soha, ha személyemről megjelent valami, utólag csak restelkedtem. Én már iskolámban is a legutolsó padba ültem, nem szerettem, ha velem foglalkoztak, különösen az ünneplést kerültem. Ha mégis emlékezni kell, hát szívesen mesélnék munkatársaimról, akik akkoriban fiatalon kerültek a kórházba, áldozatos és nélkülözhetetlen résztvevői voltak a gyógyításnak.

Soha nem fogalmaztam meg magamnak, hogy tulajdonképpen mi is volna az orvoslás, nem is mernék vállalkozni rá.

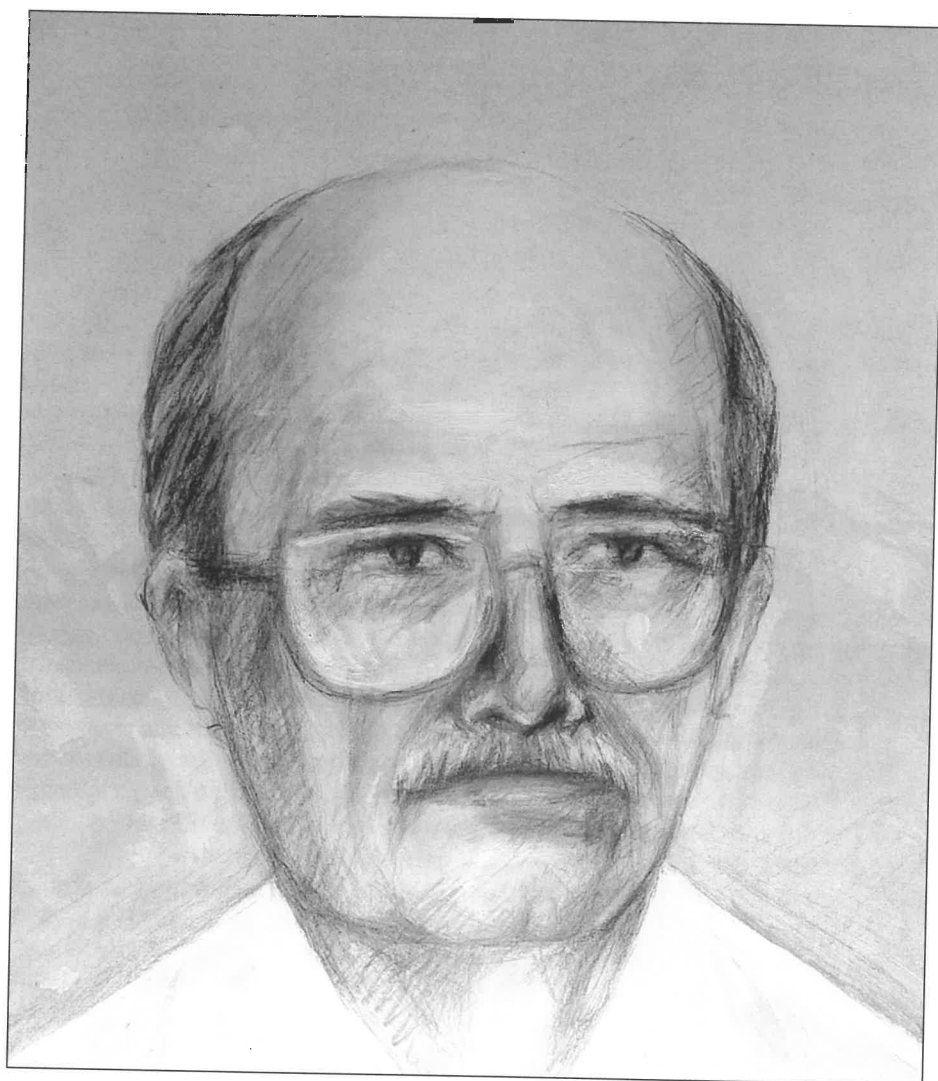
De megfogalmazták ezt hiánytalanul valaha is, akár a nagy összefoglaló ókori kultúrák? Egy rászorulton sokféle módon segíthetünk. Pénzzel. Szeretettel. Meg persze gyógyítással. A beteggel, betegséggel kapcsolatos technikákon túl nagyon sok más is kell, minden, amivel a beteg javát szolgálni lehet, ez a természetes humanizmus. Gondoljuk meg, az orvosi beavatkozás sohasem kellemes. Balassa János azt írja valamikor 1848-ban a hólyagkő diagnosztizálásáról, hogy fémszondát vezettek be a beteg húgycsővébe, és azt megkocogtatva igyekeztek a követ kihallgatni, csakhogy azt többnyire elnyomta a fájdalmas ordítás. Az orvosnak, amennyire lehetséges, a fájdalom okozást kerülnie kell. A fájdalom nem méltó az emberhez, elkerülhetetlen beavatkozásnál azt még az állatnál is minimalizálni kell. Sohasé értettem meg, miért megoldatlan ma is a daganatos fájdalomcsillapítás. A sebész nem kerülheti el a fájdalmas beavatkozást, de köteles mindent megtenni a fájdalom elkerülésére. A sebésznek többnyire

kevés latolgatni való ideje van, baleset, komplikáció esetén pláne gyorsan kell döntenie. Ilyenkor személytelené, "érzékletlenné" keményedik az orvos, de mégis tudja, emberségből is tudja a fájdalmat.

Az orvoslás dolgában filozófiai magaslathoz sohasé emelkedtem, a sikeres eseteket nemigen tartom számon, sokkal inkább elgondolkodtam azokon az eseteken, amelyeket másképp kellett volna megoldani vagy rosszul döntöttem, amikbe nem lett volna szabad belemennem. Pedig Nyíregyháza különleges kényszert diktált, bár hozzá azért lehetőséget is teremtve, hogy olyan dolgokba is belefogjunk, amelyekre ma már aligha vállalkoznánk. Nem voltam elbizakodott, inkább bizonytalan a kényszerűségben, mert egy ilyen vidéki kórházban, akkoriban, kitől is kérj tanácsot. Cselekedni akkor, azokban a körülményekben és esetekben embe-ribb volt, mint semmit se tenni.

Munkatársaimmal új típusú műtéti eljárásokat vezettünk be, ésszerű keretek között vállalva a velük járó esetleges olyan kudarcok lehetőségét is, melyeket egy egyetemi klinika vállá jobban elbír. A magyar urológiában a 60-70-es években nyomasztóan konzervatív és tekintélyelvű központi irányítás érvényesült, melynek személyi-politikai háttere ismert. Távol a fővárostól ezek a hatások kevésbé tudtak érvényre jutni, így szabadabban valósíthattuk meg sok tekintetben újszerű elképzeléseinket. Osztályunkon a legfiatalabb munkatárs is szabadon kifejezhette ellenvéleményét bármely kérdésben. Ez a demokratikus légkör volt osztályunk egyik értéke.

Az 50-es évek végén statisztikai adatok szerint évente 150-160 Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei beteget kezeltek az ország urológiai osztályain. Az urológiai betegek maradó része a megye sebészeti és belgyógyászati osztályain nyert ellátást. 1966-ban, amikor Nyíregyházára kerültem, az urológián kívül nem volt még ideg- vagy reumatológiai osztály sem. A hetenként egyszeri néhány órás urológiai szakrendelést éveken keresztül Dohanics Sándor sebész szakorvos látta el, egy Debrecenből ki-kíjáró urológus legitimációja alatt. A sebészeti osztály a rutin uro-

lógiai műtétek egy részét jól megoldotta. Eisert Árpád, az osztály vezetője még ahhoz a generációhoz tartozott, amely még urológiai jártassággal is rendelkezett.

Az önálló urológiai osztály szükségességét Eisert Árpád és Zsögöny József, a kórház igazgatója ismerte fel. Rövid időn belül megvalósuló önálló urológiai osztály ígéretével hirdettek pályázatot, melyet megnyertem – más pályázó nem is jelentkezett. A gyermekosztály helyén kialakítandó urológiai osztály megvalósulásáig "függetlenített" adjunktusként a sebészeti osztályon láttam el az urológiai feladatokat a sebész kollégák önzetlen segítségével.

Eleinte 5-6 beteg jelentkezett, de az igények rohamosan növekedtek, kezdtük a sebészeti betegeit kiszorítani. Megesett, hogy két összefordított lócára tett matracon szorongott a vakbélműtött beteg. A higiénés helyzet se volt tökéletes, így aztán egyre sürgetőbbé vált, hogy saját önálló osztályt

kapjunk. A gyermekosztály helyét foglaltuk el, de műszerek is kellenek. Zsögöny Józsa (*a kórház főorvosa volt*) hajlott a segítségre, de csak használt, az orvosi bizományi boltban vásárolt eszközökre futotta. De azért mégis Nyíregyházán jött létre az első endoszkópos műtő az országban.

'68-tól már különállók, függetlenek voltunk, de csak lassacskán töltődött fel az osztály, Kerényi Viktorral kezdődött, aztán Tóth Mari és Varga Józsa jött, aki már sebész szakorvos volt. Rengeteget operáltak, és igen jól, de el se mozdulhattam mellőlük, amíg a szakvizsgát le nem tették. Később boldogan jöttek még a budapesti szakorvosjelöltek is, mert amíg ott legfeljebb segédkezhettek a műtőben, itt operálhattak is. Elvem volt, minél előbb minél több lehetőséget nyújtani a mesteriség megismerésére, különösen a nehezezt mielőbb kézbe adni, indikációt felállítani, megtervezni és azután részt is venni a műtőben. Új osztályunk szépen fejlődött, egészen jó kis műtőnk,

bemosakodónk lett. Urológiában lassan a klinikákat is beszámítva a legjobban felszerelt kórház lettünk, endoszkópos felszereltségben talán ha a miskolci volt hozzánk hasonló. Nobilis volt velünk a megye, a helyi hatalom – a sötét Szabolcs ebben is rácsáfolt méltatlan jelzőjére –, csak köszönetem és hálám ezért a szemléletért. Mégis, a jó technikai szint, az időközben kifejlődött nagyszerű szakmai kör ellenére is – meglepő talán –, nem a műteteinkre vagyok a legbüszkébb, hanem arra, ami a legfontosabb volt és nem is került sok pénzbe: higiénés rendszerünk. Nyíregyházán valósítottuk meg először a szepszis–szepszis betegek elköltöztetése mellett a szigorú higiénés rendszert.

Ha már a saját érdemeimről szó esett, alig néhány pontban foglalhatom össze. Nyíregyházán a semmiből egy jó színvonalú urológiai osztályt teremtetünk, hozzáértő orvosokat, nővéreket neveltünk. Humanitás, empátia, kötelességtudat és szeretet, segítő hajlam uralkodott nálunk. Megesett, hogy amíg Erdei Karcsi operált, nekem kellett az óvodából elhozni a két kisgyereket. Összetartó társaság voltunk. Ez ritka szerencse. Itt az anyagiasság valahogy nem nyert teret. Az osztályon mindenki szívesen dolgozott. Nem vakfegyelem, nem tekintélyelv igazgatta.

Tudományos írásaim is voltak szép számmal, már nem fontos, hányat készíttettem, csak az, hogy szükségüket éreztem. Előbb magyarul jelentettem meg minden munkámat, mert egy magyar orvosnak ez erkölcsi kötelessége.

Indulásom háttere egészen egyszerű. Apám szelíd, magával szemben szigorúan kötelességtudó, rendszerető ember volt; abba az öntudatos iparos generációba tartozott, amelyik ösztönösen is balra húzott. Egyszerű mozdony-szerelőként úgy ment munkába, hogy nyakkendőt kötött, és lenézte azt, aki munkaruhában járt dolgozni. Sok munkakitüntetése volt – nem érdekel, hogy ma már az antivilág kitüntetései hogyan tekintenek. Sajnálom, hogy nincsenek meg a régi fényképek, azt különösen, ahol a többiek közt ott áll ő is a 424-es platóján. Nagyapám vasutas volt, nagynéném pénztáros a pályaudvaron, a nagybátyám vonatvezető – ez az én dinasztiam. Hogy apám mit gondolt az én pályámról, mit gondolna

most rólam? Nem tudom, már negyven éve meghalt és nagyon szerettem. Becsületes ember volt és szerény, rossz kis nyugdíjából is így élt. Akkor ment nyugdíjba, amikor jóvátételbe csinálták a Szovjetuniónak a mozdonyokat és munkaátvevőként őrlődött két malomkő között... Amit ő megvalósított az életével, nem megrendelt, kívülről támasztott követelmény volt, hanem belső igényesség – ilyen példaképem senki más nem lehetne.

A háborús iskolaszünetben 1944 végén, '45 elején én is a vagongyárban dolgoztam, 16 évesen. A technikai dolgok érdekelték, nem is orvos, mérnök szerettem volna lenni, olyanféle, amilyet az apám jó mérnöknek tartott, olyan, aki elméleti tudását a gyakorlatban is képes megmutatni. Apám azt mondta, fiam, érettségizz le, aztán majd csak kerül valami állami hivatal. Leérettségiztem, és mert nem volt pénz a budapesti iskoláztatásra, ide Debrecenbe, az orvosira jelentkeztem – a kitűnő érettségivel felvételiznem se kellett. A második évben demonstrátorként már pénzt kerestem, anatómiából oktattam az I. éveseket. 1953-ban végeztem – *summa cum laude* –, sebész szerettem volna lenni, ehhez az anatómia jó előtanulmány volt, de akkor még nem sikerült, az Anatómai Intézetben maradtam. Ez amolyan menedékhely is volt, mert munkás származású, 1945-ös párttag lévén hivatalnoki pályára akartak irányítani. Aspiránsként értem meg az 1956-ot, és az év végén átmehettem az I. Sz. Sebészeti Klinikára. Bár változatlanul baloldali gondolkodású vagyok, '56 után semmiféle pártba nem léptem be. Urológiai, majd sebész szakvizsgát tettem, s már szakorvosként 1961-62-ben közel két évet dolgoztam Berlin-Buch urológiai klinikáján. Visszatérésem után nagyobb önállóságra vágytam, és akkor Zsögöny Jóska hívott. Nyíregyházát már korábban is nagyon szerettem. A Friedmann-telepen gyermekként (*vasutas lakótelep*) nyaralgattam. De a feleségem is ott járt iskolába az angolkisasszonyokhoz, az apósom meg ott volt katoná. Örömmel vettem így a felkérést. Eleinte ingáztam, aztán lakásunk lett. Hát ennyi. A végén még, miután nyugdíjba mentem, benne voltam az Országos Urológiai Intézetben, 1991-92-től a módszertani osztályon működtem, olyan irányelveken dolgoztam,

amelyek a betegséghez rendelték a vizsgálatot, a metodikát. És érdekelt a szakorvosképzés is, főként hogy a vizsga után, már megfelelő gyakorlattal kezdje pályáját az orvos. Többünk közreműködésével 6 évre emelkedett az urológus-szakorvosképzés. Úgy 2000-ig csináltam ezt, közben szakmapolitikai cikkeket írtam, de miután a intézet Pestre ment, ez is abbamaradt.

Mi hasznos útravalót mondhatnék én a fiataloknak?

A legfontosabb, hogy a szakmát a legteljesebb odaadással sajátítsák el, azon túl – már Imre József is megmondta: jó orvos ügyis csak jó ember lehet.

Az orvosnak mindenhová el kell menni, ahol valamit tanulhat. A fiatal orvosnak oda is – ezt Krompecher István egykori professzorom mondta még annak idején –, ahol éppúgy vízzel főznek, mint nálunk. Persze több támogatás, fizetés kellene, már csak az ilyen mozgásszabadság miatt is, mert a személyes tapasztalatot semmi sem pótolja.

Nem elég a szakmai szorgalom, nyelvismeret is kell, két világnyelv ismerete mindenképpen.

Az orvosi foglalkozás sok lemondást igényel, a szerzetesi élethez tudnám hasonlítani (és milyen jó tanárok kerültek közülük!) – igaz, egyszer élünk, és az aszketizmus nem vonzó, de egy arányt mégis találni kell. Bár, ami engem illet, mostanában lelkifurdalásom van, amiért a kelleténél több időt töltöttem az orvosi dolgokkal, mint a gyerekekkel. De ez a foglalkozás ezt követeli.

Izgalmas mesterség a miénk. Nagy boldogság, ha hazamegy gyógyultan a beteg. Csakhogy az orvos néha tehetetlen, gyakran nincs megoldás, és nagyon nehéz ezt megemészteni, adott esetben közölni a beteggel, megmondani a családnak, hogy nincs remény. Nekem örök gondom volt ez. Három éve én is átestem egy elég komoly betegségen, panaszaim voltak, a menyem csinált laborvizsgálatot, majd később röntgen, ultrahang, aztán CT, és kiderült, hogy egy 6 centis tumor van a vesémben. Tudtam, hogy ezzel foglalkozni kell, de hova menjek? Nyíregyházára! Porkoláb Zolihoz, Kolozsy Zolihoz! Maximálisan el voltam kényeztetve. Még tv-t is raktak elé, szégyelltem magam, olyan kedvesség vett kö-

rül, a diétás nővér elhalmozott, úri dolog volt. Megoperáltak a fiúk, de úgy, hogy rekordidő alatt lábra álltam, de ezt most, a magam volt közösségétől így visszakapni jó érzés volt. És a kíváncsi anaestheziát nem is említettem.

Amíg operáltam, a betegeknek mindig elmondtam pontról pontra a műtet, lerajzoltam hol van a kő, hogyan közelítjük meg, hogyan hámozzuk elő, hogyan vesszük ki. Ez a beavatás sohasem volt fölösleges. Nem tanács, csak megjegyzem, nem derogálhat, ha a főorvos megigazgatja a beteg felgyűrdött hálóingét, vagy megcsapkodja a tartósan elfekvő idős beteg hátát.

Kell a szakirodalom, de a közvetlen tapasztalás is. Ha volt szerencsém idegen műhelyben járni, hajnali 5-kor megnéztem, mit csinál a nővér, hogyan takarítanak, váltanak ágyneműt. Ez elég volt, hogy megtudjam, hol járok. Egy osztályról már az is árulkodik, ahogyan kitöltenek, vezetnek egy kórlapot, árulkodik a helyesírás, de méginkább, ha kifogásolható a kórházi higiéné, a tisztaság.

A rossz példák is tanítanak. A jó és rossz emberpéldák is. Eisert Árpád még megnézett minden sebet. Nagyon sokat köszönhetek neki. Ő egy rendkívül érdekes, látszólag zárkózott, kicsit talán szemérmes is, ugyanakkor rendkívül kritikus, vaslogikájú volt, pontos anatómiai ismeretekkel. Kivételesen jó sebész volt.

A mi korosztályunk az akkori nagy szűkösségekben és kényszerűségben némi szakmai vakmerőségekre, szükségmegoldások felfedezésére kényszerült, azt is mondhatni, bizonyos legenda vesz minket körül.

Milyen lehetőségei maradtak a maiaknak? Az elhivatottság sok mindent eldönt. De még Eisert is belátta, hogy egy fok után már nem fejleszthető a nyíregyházi szívsebészet. Attól függ minden, milyen a háttér. Kevés a valószínűsége, hogy a mai viszonylatban, a mai közegben valami különlegeset, meglepőt lehessen alkotni, inkább átvenni, alkalmazni kell a korszerű ismereteket, ügyesen, gyorsan. A fiatalokban azért lehet bízni, majd meglelik a maguk külön útjait. Addig azonban, és azután is mindig tudniuk kell, hol vannak pillanatnyi határaik, soha ne vállaljanak olyat, amire még nincsenek felkészülve.

Világot látni az én ifjúságomban még

nagy szó volt, ma természetes. Sokszor gondolok rá, ha én fiatalon, mondjuk Angliában nyelvet tanulhatok, de érte mosogatnom kell, talán nekivágtam volna. Az anyagiak mintha fontosabbak lennének mostanában – lehet, hogy igazságtalan vagyok? Nekünk boldogság volt kampózni egy műtéten, és hallom, ma azt kérdezi a hallgató, mit adnak, ha bemegyek? Pedig rajtuk is múlik, javul-e a magyar egészségügy, persze sokkal inkább a politikán. Ha mindenki csak ott kaphatna ellátást ahová területileg tartozik, politikus, gazdag ember, bárki, akkor majd javulni fog az egészségügyi ellátás.

Mi maradt ki az életemből, vagy mit tennék másképp? Vannak kisebb dolgok, amiket boldogan fogadtam volna, de nem jelentősek. Szerettük volna, ha lett volna több és jobb lehetőségünk megmutatni, a magunk eredményeit, eljuttatni másokhoz is, hogy használják – de ez így talán hiúság. Egyébként alapvető dolgokban nem hiszem, hogy másképp gondolkodnék.

Ismerem a Bibliát. Elgondolkodtat. Azt látom, hogy a kereszténység nem sokat változtatott az emberen semmit. Azt mondja Diderot, ha nem lenne halál és félelem, nem volna Isten. Meggyőződése, hogy mi magunk teremtjük az Istent, mint ahogyan a magunk világát, helyét, értékrendjét is az adott közösségben és körülmények között.

Magánéletemben elégedett voltam, és pályámat, vágyamat is kielégítette, hogy Nyíregyházán urológus lehettem. Szerencsésnek tartom magam, hogy olyan kortársaim, munkatársaim, olyan társaim voltak, akik ugyanolyan vagy hasonló értékeket követtek, mint én. Az ember egyre világosabban látja életének minden hozadékát és sodrát is. A bennünk lévő jót, de akár rosszat is a közösség teremti és a közösségben valósul meg, így ha bármit tettem, az közösségem eredménye. Hallom néha, hogy iskolateremtőnek mondanak. Majd eldől, így volt-e? Ahhoz hosszabb idő kell. Senki se lehet próféta, amíg közöttünk él. Az ember elmúlik. Léte egyszeri és megismételhetetlen.

Egyféleképp győzheted le a halált – mondja Shakespeare –, ha van utódod. És ez vonatkozik az úgynevezett iskolateremtésre is. A tanítás tovább él, ha van érdemes folytatója.

Mikor három évvel ezelőtt megtudtam, hogy vesetumorom van, és fel-

mértem az esélyeimet, nem voltam kétségbeesve. Elgondoltam, hogy egy ilyen betegemnek mit ajánlanék, a 73. évemet éltem akkor, tehát halálom már nem lehet váratlan, csak attól tartottam, a fájdalommal nem fogok tudni mit kezdeni. Ilyen esetben, ha már a fájdalom megjelenik, én akár a heroint is szabaddá tenném. A fájdalom embe-ribb, mint a narkózis? Marcus Aureliust vettem elő, és abban én minden választ megtaláltam, nem utolsó sorban a stoicus megnyugvást. Ha tehetem, unokáimmal vagyok. Rengeteget olvasok, amikre nem volt időm, most sorra előkerülnek, és tv-t nézek, kimegyek hetente kétszer a piacra, néha főzök valamit. Nem érzem magam magányosnak, valahogy mindig is megvoltam magammal, ami meg az egyedüllét feloldásához kell, azt megadja a két kis unokám. És van egy társaság, már az anatómián együtt dolgoztunk valamikor, öten-hatan összejárunk régi munkatársak, barátok, elmeséljük század-szor a régi dolgokat, udvariásan meghallgatjuk az egyre színesebb anekdotákat, vacsorázunk, eliszogatunk, sorra megvendégeljük egymást – kedves dolog. Néha elvisz a fiam horgászni és elmegyünk a hegyek közé. Mostanában Séra Gyuszi-val találkozom, festeni kaptam kedvet tőle, és korrepetálom rajzból az unokámat, ha szívet adok a kezébe, azzal biztosabban, nagyobb kedvvel dolgozik. Irattartóba gyűjtögetem a rajzait, de a jobbakat elviszi a kis haszontalan. A másik unokám fiú, s a gépkocsik nagy ismerője.

Panteista felfogásom miatt nem hiszem, hogy van, volna valaki, aki minden rezdülésünket ismeri, minden hajszálunkat számon tartaná. Nem járok templomba, másképp hiszem az Istent. Úgy hiszem, hogy az mindenben benne van, úgy az élő, mint az élettelen világban, bennünk, emberekben is, és nem bír olyan emberi tulajdonságokkal, mint haragvás vagy szelídség, nem jutalmaz és nem büntet, nem várja el tőlünk, hogy dicsérjük, hogy közvetítő-kkel lépünk vele kapcsolatba, hogy fogadalmakat tegyünk. Nem tartja egyik hitet igaznak, másikat hamisnak. Azt hiszem, az emberben lakozó jó, az isteni, és ezt nevezzük humanitásnak, mely emberi érzést, emberszeretetet, embertársunk szenvedésének megértését, enyhítését, jótékonytságot jelent. Ezeket tanítani és példamutatással de-

monstrálni lehet, és kell is. Halálunk után pedig elemeink a calcium, a szén, a nátrium kering, körforog, megmarad és valamibe, ami lehet egy individuum is, újra és újra beépül, és hiszem, hogy a lelki tulajdonságokban is valahogy tovább élhetünk vér-, de akár nem vér-szerinti utódainkban.

Koppanjon itt a pont. Fölösleges bármi zárszó. Már azt azért mégiscsak leírjuk, hogy amikor elkészöntünk s ott-bonából kiléptünk a búvós, mégis gyógyó őszbe, a professzor amíg az utcáig elértünk, inkább csak úgy magának, vagy talán éppen nem magának, Petőfit idézett. "Itt van az ősz, itt van újra, / S szép, mint mindig énnekem ... És amíg lassan tovább mondta a szavakat, bennünk az motoszkált, hogy ez az ember pontosan arra a tetőre jutott fel és éppen ott áll, ahonnan messze tekinthet, s már nem csak hallja, érti is a fák lebulló levelének lágy nesztét."

Bugya István és Szabó Tibor

Túl mindenben

Túl mindenben
 szent titok a holt
 érinthetetlen
 benne egyetlenül
 a halál megszemélyesül
 s már ő a végtelen
 a megemberült a nincsből

Ne sírjatok ezért
 ki szépen élt
 nem fog azon a lehetetlen
 mint tűnő madár
 a rettegett csodában
 megszépül az ember

Nagy tüzet mindönknek
 megrakja a hold
 s ki átlából a parazsas égen
 túlnan a sohák a drága nincsek
 magukká várják magukba zárják
 s lábnyomatát is megcsodálják

És túl mindenben
 ha mégsem
 ha nem volna egyetlen villanásnyi
 jel sem
 hogy akárcsak ő a hibátlan első
 átfénylőtt átlényegült a parazsas égen
 átjár majd álmunk és áthoz a halálon
 s áttetszel bennünk itt evilágon

Októberi levél

Zörögve fordulnak a percek, órák, évek visszafelé, és emlékeim huszonhat évvel ezelőtt bekopognak Mohácsi főorvos úr ajtaján. Barna nadrág van rajta, sötétzöld ing, fölötté fehér köpeny. Az asztalon hamutartóban szivar. Kezet nyújt, leültet... „Idősebbnek képzeltem” – gondolom futólag...

Éveim száma több már, mint az Övé volt akkor. Kevesebbet lelkesedik ilyenkor az ember más iránt, kisebb az elfoglaltság veszélye. Letisztulnak a dolgok az évtizedek szítáján átszűrődve, és a rajongás, a nyugtalan ifjúkor ártatlan bűne régen belekopott a mindennapokba. Így hát ma már hűvösebb fejjel emlékezhetünk.

Oly ritkán találkozunk bölcs emberekkel. És olyan sokat olvassuk róluk, hogy türelmesek, szelídek. Humoruk van és szerények.

Szerénynek ismerjük. Könnyű a dolga – mondanánk Karinthyval –, neki van mire szerénynek lenni.

Neki nem kellett papolni a humánumról, mert az minden tettének része volt, és a becsületről prédikálnia sem kellett. Megtorpant előtte és dadogva fordult el a politikai fondorkodás, és a pénz is szégyenlősen elkullogott, mert csábítása nem talált utat.

Hej, de könnyű is volt magabiztosnak látszanunk, mert a hátunk mögött állt, és cseppet sem reszketett fiatal kezünk, ha ott volt a műtőasztal másik oldalán. Egy csapásra egyszerűvé váltak félig rágott gondjaink, ha szemüvegét a homlokáról visszahúzza azt mondta: talán meg lehetne próbálni így... merthogy így kell – azt nemigen mondta.

Milyen elegánsan tért ki a szakmai pártütések percmberkéi elől. Milyen méltósággal sétált át az acsarkodó szekértáborok között, sértetlenül.

És csak úgy melleleg – iskolát teremtett itt, a viharvert homokon. Mert a transzurethrális rezekciók első itthoni mestere volt már akkor. A húgycsősebészet autodidakta művésze. A szakma hazai korifeusai által „horror” műtétként emlegetett életmentő beavatkozások magyar meghonosítója. A gyermekurologia hazai úttörője, az urológiai enteroplasztikák európai hírvagyója. Csak hullatta tehetségének apró morzsáit közöttünk és más fiatal urológusok között, akik szökve, titokban jöttek az ország minden szögletéből, számolatlanul.

És ha már a szerénységről beszéltünk...

Pár évvel ezelőtt heteken át toporogtunk egy beteg sorsával kezünkben. Saját tapasztalataink kevésnek bizonyultak, s a jó könyvek bölcsessége sem segített eleget. Összeszedtem hát a filmeket, és Debrecenbe mentem Hozzá, tanácsot kérni. Nyugdíjas napjait zavarni.

Átnézett mindent alaposan, végigragtunk minden elérhető, ismét kezébe vette a filmeket, majd ezt mondta: „meg kellene kérdeznünk egy jó urológust...” (a várt tanácsot azért megkaptuk!).

Hány ősz, hány tél már azóta. Csak kérjük, mint a költő a másikat: „Ne menj el, mesélj. Foglalj helyet. Kezdd el a mesét szépen. Mi hallgatunk...”.

Hálás a sorsnak, aki dolgozhattott Vele. Mert annak emlékeiben örök a reggeli megbeszélések kávéillatú melege, a bágyadt téli napfényben békésen kanyargó szivarfüst...

Kolozsy Zoltán

Vízibolha

Apám szeretett mindenféle állatot, növényt. Volt úgy, hogy kilenc akváriumunk is létezett egyszerre. Tele scalarival, szifoval, guramival, amire emlékszem.

Természetesen enni kellett ennek a sok halnak, nem is keveset, úgyhogy az én nemes feladatommá vált a vízibolhák kihalászása és elszállítása a Bujtosból.

Az 50-es években még volt strand itt, kabinokkal, deltás úszómesterrel és áhítózva pihegő serdülő lányokkal. Télen meg jégpálya, zenével, melegedővel, átbógnizott álmokkal, nagy ütközésekkel, kulcsos korikkal. Szóval volt a Bujtoson élet, a kisebb tavacs-kákban apró halak, meg persze vízibolha.

Apám faragott egy hosszabb nyelet, anyám harisnyájából kevés drót segítségével hálót, ezt ráerősítette a botra és készen volt a „műszer”. Vittem egy ötliteres befőttes üveget és a bolhafo-gó készüléket, mentem a tóra élelemért a halaknak.

Azonban ott volt a félelmetes ellenség, **Izsák úr**, a tavak gazdája, aki elko-bozta az üveget és a hálót, kettétörte az orvhalászok pecáit, még örülhetett is az ember, hogy segg-berúgás nélkül meg-úsztam.

Azonban a célfeladat felbátorította, újabb és újabb próbálkozásokra ösztö-kélte személyemet.

Többször sikeresen vívtam meg a háborúmat, büszkén vittem haza a vízibolhát. Izsák úrról egy szót sem szóltam apámnak.

Azóta a Bujtos csak torzó, hajdani megszépült emlékek kilúgozott maradványa, cölöpökre épült házak, betemetett gödrök, óriás üzletház, benzinkút és még mennyi más, ami rombolja a gyermekkort.

Valamelyik nap ahogy baktatok a házak mentén, megláttam Izsák urat. Ősz hajával, borostás arcával, vi-seletes ruhájában nehéz léptekkel cammogott hajdani birodalma tájékán.

Engem egy pillanatra kivert a veriték, valahova oda-képzeltem a házak, az oszlopok fölé, ahonnan szigorú tekintettel, megfellebbezhetetlen dörgő hangon rám mordul.

Odabiccantettem, elfogtam tekintetét, mintha moso-lyogtak volna a szemei.

Rajz: Szabó Tibor

Dr. Dolinay Tamás

Akire büszkék lehetünk

A Magyar Ipari és Kereskedelmi IMFA – Minőségfejlesztési Központ a 2004-es évben is, immár 15. éve kiírta a IIASA-Shiba pályázatot. Kórházunk 1997-ben szervezeti kategóriában elnyerte ezt a díjat.

Az idén ismét ünnepelhetünk, hiszen egy "régi-új" munkatársunk pályázott kórházunkból az egyéni kategóriában.

Pályázata az Integrált Minőségirányítási Rendszer (IMR) kiépítéséről szólt.

Először Nagykállóban, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pszichiátriai Szakkórházban tevékenykedett az IMR kiépítésében és működtetésében. Jelenleg intézetünkben szorgoskodik ezen rendszer kialakításán.

A pályázata szinte egész munkásságát átöleli. A pályázatot frásban kellett beadni, azt követte egy helyszíni szemle, mely során a kuratórium két zsűritagjának kellett bemutatni, bizonyító erejű dokumentumokkal alátámasztani leírtak hi-telességét.

Ezután Budapesten a kuratóriumi tagok előtt prezentálta a pályázatot, ami végül is "életmű pályázat", így "életműdíj" lett. Mivel a pályázat sikeres volt, így a kuratórium, illetve Shiba

Az integrált irányítási rendszer bemutatásának folytatása

Az Integrált Minőségirányítási Rendszer (IMR) működtetésében fontos szerepe van a folyamatok meghatározásának.

Igyekezünk a folyamatokat a szabványok (ISO

9001:2000, ISO 14001:1994, MSZ 28001:2003) és a Kórházi Ellátási Standardok (KES) 2. változata követelményei szerint meghatározni, megfogalmazni.

Ebben a munkában kulcs-

fontosságú szerepet töltek be a folyamatgazdák.

A mellékelt táblázat folyamataink megfeleltetését mutatja be a fenti követelményeknek. *Csikai Sándorné vezető auditor*

Integrált Minőségpolitika

ISO 9001: 2000	KES Kézikönyv 2.v.	KIR 14001: 1996	MSZ 28001: 2003	EU SZÁMA	ELJÁRÁS CÍME	IMK fej.	Vált. szám
4.2	5.MFL	4.4.5.	4.4.5.	EU 4-01	Dokumentumok és feljegyzések kezelése	4.	1.
-		4.3.1.	4.3.1.	EU 5-01	Környezeti tényezők, megfelelő munkakörnyezet biztosítása	5.	1.
-	6.MVG	4.3.1.	4.3.1.	EU 5-02	Munkakörök kockázatának felmérése	5.	1.
5.5.3.		4.3.2.	4.3.1.	EU 5-03	A jogszabályok és egyéb követelmények	5.	1.
6.1.		-	-	EU 6-01	Közalkalmazotti jogviszony létesítése, módosítása, megszűnése	6.	1.
6.2.	1.BFE	4.4.2.	4.4.2.	EU 6-02	Képzés, oktatás, felkészültség	6.	1.
6.3.	6.MVG	-	-	EU 6-03	Háttérzolgáltató területek tevékenységének szabályozása	6.	1.
6.3.	7.MHM	-	-	EU 6-04	Eszközök üzemeltetésének szabályozása	6.	1.
6.3.	8.MBT	-	-	EU 6-05	Eszközök karbantartása és javítása	6.	1.
6.3.		-	-	EU 6-06	Humánpolitikai tevékenység	6.	1.
7.2.		4.4.3.	4.4.3.	EU 7-01	Kapcsolattartás, kommunikáció (Elégedettségek)	7.	1.
7.4.		-	4.4.3.	EU 7-02	A beszerzés folyamata	7.	1.
7.4.		-	4.4.3.	EU 7-03	Beruházási folyamatok szabályozása	7.	1.
7.4.		-	-	EU 7-04	Raktározási tevékenység	7.	1.
7.5.		-	-	EU 7-05	Szerződéskötés a finanszírozást biztosító szervezetekkel	7.	1.
7.5.		-	-	EU 7-06	A beteg birtoktartásainak kezelése	7.	1.
7.5.		-	-	EU 7-07	Az ápolási tevékenység	7.	1.
7.5.		-	-	EU 7-08	A járóbeteg-ellátás, -gondozás szabályozása	7.	1.
7.5.	1.BFE	-	-	EU 7-09	A fekvőbeteg-ellátás szabályozása	7.	1.
7.5.	2.BEV	-	-	EU 7-10	A központosított szolgáltatók tevékenységének szabályozása	7.	1.
7.5.	3.BLL	-	-	EU 7-11	A beteg áthelyezése, tovább utalása más egészségügyi (ellátó) szervezetbe	7.	1.
7.5.	4.BJT	-	-	EU 7-12	Betegellátás rendkívüli helyzetben, magas kockázatú beteg ellátása	7.	1.
7.5.	8.MBT	4.4.6.	4.4.6.	EU 7-13	Levegőtisztaság-védelem	7.	1.
7.5.		4.4.6.	4.4.6.	EU 7-14	Vízminőség	7.	1.
7.5.		4.4.6.	4.4.6.	EU 7-15	Hulladékgazdálkodás	7.	1.
7.6.		-	-	EU 7-16	Mérőszerszözökkel kapcsolatos tevékenység	7.	1.
8.2.2.		4.5.4.	4.5.4.	EU 8-01	Belső audit	8.	1.
8.2.4.		4.5.1.	4.5.1.	EU 8-02	Figyelemmel kísérés és mérés	8.	1.
8.3.	1.BFE	-	-	EU 8-03	A gyógyítás során észlelt szövődmények esetén végzendő tevékenység	8.	1.
8.3.	2.BEV	-	-	EU 8-04	Betegpanasz kezelés	8.	1.
8.3.	3.BLL	-	-	EU 8-05	Ellátási hiányosságok kezelése	8.	1.
8.3.	4.BJT	-	-	EU 8-06	A nem megfelelő anyagok kezelése	8.	1.
8.3.	5.MFL	4.4.7.	4.4.7.	EU 8-07	Felkészültség és reakciók vészhelyzetekre	8.	1.
8.5.	8.MBT	4.5.2.	4.5.2.	EU 8-08	Helyesbítő és megelőző tevékenységek	8.	1.

professzor úgy döntött, hogy egyéni kategóriában közszolgáltatás terén a pályázat méltó a díjra.

Így 2004. október 14-én a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium dísztermében, a jubileumi díjkiosztó ünnepség keretében Dr. Kereszty Éva, az ESZCSM

főosztályvezetője, illetve maga Dr. Shoji Shiba professzor adta át a díjat (emlékérem, oklevél) Csikai Sándorné vezető auditorunk részére.

Nem mellékesen, de meg kell említeni, hogy megyénk szépen teljesített a IIASA-Shiba pályázaton, hi-

szen szervezeti kategóriában megosztottan a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság és az Apáczai Csere János Általános Iskola is elnyerte a díjat.

Így aztán méltón lehetünk büszkék megyénk pályázóira, de leginkább "a mi Csikainé Katica nővérünkre".

Tudományos dolgozatok az orvosi szakkönyvtár adatbázisában

Kórházunk orvosi szakkönyvtára a Nyíregyházi Főiskola központi könyvtárával közösen építi számítógépes adatbázisát, mely folyamatosan bővül. A rendszer nagy előnye, hogy a világhálón keresztül is elérhető, tehát egy internetre csatlakoztatott számítógép segítségével akár az osztályokon vagy otthonról, az íróasztalról is lehetőség nyílik az orvosi könyvtár állományában való böngészésre ezen a címen: <http://aleph.nyf.hu>. Jelenleg megtalálható számítógépes rendszerünkben a kölcsönözhető könyvek szinte teljes állománya. Így a keresett könyv szerzőjére, címére, témájára, ill. egyéb adataira való kereséssel jelentősen felgyorsult a kölcsönzés menete és egyszerűbbé vált az irodalomkutatás is. Szintén feldolgozásra került a kézikönyvtár teljes állománya és archív könyvgyűjteményünk egy része is. Ez utóbbi főleg orvos- és helytörténeti szempontból érdekes: a kórházunk régi, híres orvosdoktorai által beszerzett és adományozott, több mint 500 antik könyv zöme az 1900-as évek elejéről származik, de van köztük 1830-as kiadású is. Fontos megjegyezni, hogy a feldolgozás befejeztével ez lesz hazánkban az egyetlen olyan archív orvosi szakkönyvgyűjtemény, amely internetes adatbázisból elérhető és kereshető.

A könyvek mellett ne feledkezzük meg az egyéb dokumentumokról sem. Egy-egy tudományos munka vagy szakdolgozat készítésekor ugyan elsősorban alapvetően szakkönyvekre, a friss és naprakész adatok tekintetében pedig folyóiratcikkekre támaszkodhat a szerző, de segítségére lehetnek a szakdolgozatok, tudományos dolgozatok is. Könyvtárunk a hagyományos dokumentumok mellett

évtizedek óta gyűjti ezeket, valamint a különlenyomatokat, fotokópiákat, fordításmásolatokat és újabban fényképeket is. Ezek nyilvántartása és feldolgozása eddig hagyományos módon, katalóguscédulák segítségével történt. A napjainkra több ezer tételt tartalmazó nyilvántartásban való keresés nehézkes, lassú, időhiány miatt pedig sokszor el is marad, pedig ezek a dokumentumok nagyon sok értékes információt tartalmaznak. Jelenleg az állomány ezen részének számítógépre vitelén dolgozunk, ennek eredményeként a könyvekhez hasonlóan ebben az eddig kevésbé feltárt területen is gyorsabb és eredményesebb lesz a keresés.

Azt kérdezhetnénk, mi szükség lehet ezekre a sokszor 20-30 éves dolgozatokra, hiszen nyilvánvalóan elavult és régi adatokat tartalmaznak? Ez igaz lehet akkor, ha friss és naprakész információra van szükségünk, de ugyanakkor egy-egy téma áttekintésénél, feldolgozásánál megkerülhetetlen a korábbi adatok, tények ismertetése is. Az állományunkban lévő tudományos dolgozatok döntő többsége kórházunk volt és jelenlegi orvosaitól, szakdolgozóitól származik, a művek jelentős része helyi vonatkozásban íródott. Így Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Nyíregyháza egészségügyének adatai, vizsgálati eredmények, esetismertetések tekintetében elsődleges információforrásnak számít. Ezek után legtöbbször hiába is kutatnánk országos szintű statisztikákban és szakkönyvekben vagy akár adatbázisokban – különösen akkor, ha figyelembe vesszük, hogy e dolgozatok egy része csak tudományos előadásokon, konferenciákon hangzott el és nyomtatásban soha nem jelent meg.

Orvosi könyvtárunk feladata többek között a kórház dolgozóinak tudományos munkásságát a lehető legteljesebb módon gyűjteni és feldolgozni. A nyomtatott publikációk mellett a konferenciák, tudományos ülések anyagát is igyekszünk figyelemmel kísérni. Az így készített bibliográfia korábban a kórházi évkönyvekben jelent meg, ez mindössze a szerző vagy szerzők neveit, az írás vagy előadás címét, az előadás helyét, idejét illetve publikáció esetén a megjelenés adatait tartalmazta. Ez korábban a kórházi évkönyvek mellékleteként, újabban pedig önálló kiadványként került az olvasók kezébe.

Lehetőségeinkhez mérten segítséget nyújtunk a dolgozatok, előadások (Word, Powerpoint-bemutatók) elkészítésében, megszerkesztésében is, hiszen ehhez a könyvtárban egyszerre van jelen a tudományos és technikai háttér (számítógépek, internet, adatbázisok, számítástechnikai ismeretekkel rendelkező könyvtárosok).

Amíg régebben orvosaink, szakdolgozóink tudományos munkáikat, előadásait, a kongresszusok meghívóit rendszeresen eljuttatták az orvosi könyvtárba, az utóbbi években ez a hagyomány sajnos megszakadni látszik. A tudományos élet fellendülésével, a publikációk számának növekedtével pedig egyre nehezebben tudjuk követni dolgozóink munkásságát. Egy ez év áprilisában hozott főigazgatói rendelet segíteni látszik a helyzeten: minden kórházi dolgozó, aki tudományos ülésen előad, köteles erről az orvosi szakkönyvtárt is tájékoztatni és dolgozatának egy másolatát leadni. Sajnos azonban ezt a rendeletet nem mindenki tartja be, és még kevesebben adják le tudományos munkáikat.

Egy-egy cikk vagy előadás megírása komoly felkészülést, háttérmunkát igényel, és sokszor évekbe telhet. Ezért érthető talán, ha szerzője nem szívesen adja ki kezéből szellemi termékét, amely a könyvtárba leadva bárki által helyben olvashatóvá, kutathatóvá válik (a kölcsönzés és sokszorosítás állományvédelmi szempontok és a szerzői jogok miatt természetesen nem lehetséges). Ugyanakkor viszont érdemes figyelembe venni azt a tényt, hogy a tudományos munkák egy része folyóiratokban való publikálással előbb-utóbb úgyis nyilvános és szabadon elérhető lesz. Másrészt a nem publikált és máshol (pl. orvosi könyvtárban) sem elérhető munka a tudományos élet számára tulajdonképpen elvesz: mivel nem ismerik, nem fogják idézni, nem fognak hivatkozni rá. Különösen akkor, ha még a bibliográfiákban sem szerepel. Gyakran előfordul az is, hogy orvosaink a könyvtártól kérik saját bibliográfiájuk összeállítását, tudományos munkáik jegyzékét. Természetesen egy ilyen listát is csak akkor tudunk hiánytalanul összeállítani, ha rendszeresen értesülünk az illető tudományos tevékenységéről.

Alapvető érdeke tehát minden szerzőnek, hogy saját intézményének könyvtára tudjon tudományos munkásságáról. Ezúton is kérünk tehát mindenkit, aki tudományos publikációt készít, kongresszuson előad, hogy dolgozata egy példányát a könyvtárba leadva (nyomtatott vagy elektronikus formában, akár e-mailen keresztül eljuttatva is) segítse gyűjtőmunkánkat, ezáltal is emelve a kórházi tudományos élet színvonalát.

Szentesi Lajos

Kállay Rudolf Orvosi Szakkönyvtár

A Jósa András Kórház intézeti gyógyszerértára

A kórház intézeti gyógyszer-tárában 22 fő dolgozik ebből hat fő gyógyszerész, 13 szak-asszisztens és asszisztens, 3 fő betanított dolgozó. Az intézeti főgyógyszerészi feladatokat 1999 óta Becskéházi András látja el. Pályakezdőként helyettes gyógyszerészként alkalmá nyílt a megye szinte valamennyi gyógyszerértárát megismerni. Ezt követően a megyei gyógyszerértári központban dolgozott kereskedelmi osztályvezetőként, majd az egyik legnagyobb gyógyszer-nagykereskedelmi cég kelet-magyarországi területi vezetője volt, itt ismerkedett – a másik oldal szemszögéből – a kórházi gyógyszerellátással. A Magyar Gyógyszerész Kamara Kórházi tagozatának titkára, illetve tagja több kórházi szervezetnek. A gyógyszerértár tevékenységéről Becskéházi András intézeti főgyógyszerészt kérdeztük.

– *Azt mondja az intézeti gyógyszerellátás nagy változás előtt áll az egész országban.*

– Változik az intézeti gyógyszerértár szerepe, és a feladatai is bővülnek. Nem egyszerű gyógyszerbeszerzési, raktározási és expedíciós funkciónk lesz. Szaktanácsadás, információ átadás és a gyógyszerkészítés különböző fázisainak a megvalósítása. A gyógyszerkészítés nem csak az egyszerűen előállítható szerekre terjed ki. A beteg számára egyénileg kell elkészíteni különböző infúziókat, például a citosztatikum tartalmú keverékinfúziókat. Nagy hangsúlyt kap a betegre szóló gyógyszerelés biztosítása. Az interakciók, mellékhatások figyelése, regisztrálása. Megelőző tevékenység végzése, ami gyógyszer kölcsönhatások,

Az intézeti gyógyszerértár a kórház egyik legnagyobb szolgáltató területe, éves anyagforgalma meghaladja az egy-milliárd forintot. A gyógyszerértár ellátási területéhez tartozik a két nagy telephely mellett több városi, területi intézmény és gondozó. A gyógyszerértár mára nem csak azt az épületet jelenti, amelybe 15 éve települtek át, a kibővült tevékenysége megkívánja a gyógyszerészek osztály közeli jelenlétét, így minden mátrixban találkozhatunk gyógyszerkiadó hellyel. Tevékenysége, szakmai megítélése alapján az ország legjelentősebb intézeti gyógyszerértárai között tartják számon. Több területen – informatika, minőségirányítás, valamint a speciális intézeti gyógyszerértári szolgáltatások – úttörőként vállalkoznak a legkorszerűbb módszerek bevezetésére, használatára. A citosztatikum tartalmú infúziók készítésének szakmai feltételeinek kidolgozásában és a szaktevékenységgel élen járnak az ország egészségügyi intézményei között.

és gyógyszer-mellékhatások csökkentéséhez adhat segítséget.

Szükség lehet mélyebb klinikai összefüggések vizsgálatára, olyan szinten, hogy a laboratóriumi háttér igénybevétele a gyógyszeradagolást pontosítsák a gyógyszerészek közreműködésével. Az európai gyakorlatot tartjuk szem előtt, és igyekszünk minél hamarabb erre a szintre emelni kórházunk gyógyszer ellátását.

Ehhez nem csak az infrastruktúra kialakítása szükséges de jó szakemberek is kellenek. Büszkék vagyunk rá, hogy minden gyógyszerésznünk szakgyógyszerész. Munkájukat képzett asszisztensek segítik, néhányuk a kórházi munkája mellett szerzett szakképesítést. Fontos célunk, hogy a belső oktatás mellett lehetőleg minden dolgozónk szerezen ismereteket külső forrásokból is.

Folyamatos továbbképzéseken veszünk részt nem csak az akkreditációnk folyamatos fenntartása miatt, hanem a fejlesztési lehetőségek kiaknázása érdekében is. Olyan programokba is bekapcsolódunk, amelyek javítják képességeinket,

hogy új feladatok ellátására is alkalmasak legyünk. Aktívan dolgozunk a minőségirányítási rendszer bevezetésében, annak folyamatos értékelésben, alkalmazásában és az elért minőségi szint megtartásában is. Nagyon fontos feladat az infrastrukturális tárgyi feltételek folyamatos fejlesztése. Úttörők voltunk az intranet hálózathoz való kapcsolódásban, adatközlésben, információ cserében.

Nem lenne teljes mondanivalóm, ha nem szólnék az infúziós laboratóriumról és az ott dolgozó lelkes szakemberekről. Bár szervezeti- leg külön egységet képeznek, de az ő tevékenységükkel teljes az intézeti gyógyszerellátás. A laboratórium vezetőjével Barabás Éva főgyógyszerésznővel kiváló napi kapcsolatban vagyunk.

– *Milyen eszközökre, műszerekre lenne szükségük?*

Eszközigenyünket az új bevezetendő programok, projektek határozzák majd meg, ezért csak tervszerűen kívánunk fejleszteni. Mindennapos gondjaink nincsenek, tárgyi feltételek nem gátolnak abban, hogy napi munkánkat el tudjuk végez-

ni. Áthidaltuk a két telephelyes működésből és a pavilonos elrendezésből adódó gyógyszerellátást nehezítő problémákat is. Célunk, hogy mielőbb minden osztálynak közvetlen gyógyszerészi segítséget tudjunk biztosítani. Ahhoz, hogy a kórházat megfelelő színvonalon ellássuk az alap infrastruktúrával és személyi feltételekkel már rendelkezünk, a további fejlesztéseket az intézeti célokhoz kívánunk majd hozzárendelni.

– *A gyógyszerértárban dolgozók létszáma elegendő a feladatok ellátására?*

– A gyógyszerértárak minimumfeltételeit szabályozó rendeletben előírtnál kevesebben vagyunk, de a kisebb létszámmal is igyekszünk feladatainkat megfelelően teljesíteni. A kisebb létszám hatását érezzük a speciális gyógyszerészi tevékenységeink ellátása során, de a nehéz helyzeteken dolgozóink kemény és a kórházi ellátáshoz mindig lojális magatartása, valamint vezetőink odafigyelése mindig átvezetett.

– *A magán gyógyszerértárak nem jelentenek túl nagy konkurenciát, lehet jó szakembereket találni?*

– Vitathatatlan a magán-gyógyszerértárak felvevő ereje is, de a komolyabb konkurenciát még mindig a gyógyszergyártók képviselői jelentik. Ennek ellenére a színvonalas intézeti gyógyszerértárba lehet jó szakembereket találni. Itt a gyógyszerészek alkotó tevékenységet végezhetnek, ahol kibontakoztathatják a szakmai tudásukat. Az alkotó munka nálunk azt jelenti, hogy feladatokat vállalunk azon túl is, amit a jogszabályok előírnak. Igyekszünk részt venni

az elemző munkában. Fejlesztési programokat dolgozunk ki és hajtunk végre. Az intézeti gyógyszerérték nagysága és jelentősége miatt több lehetőséget nyújt ebben, mint egy más, kisebb kórházban. Ezen túlmenően, mi a nagy megyei kórházak intézeti gyógyszerértékai közül is a legjobbak szeretnénk lenni.

– Milyen a gyógyszerészek kapcsolata az orvosokkal?

– A gyógyszerellátásnak mindig is jó volt a kapcsolata a főorvosi karral, orvosokkal, nővérekkel egyaránt. Az egészségügy általános helyzete miatt vannak olyan gondok, amik egy-egy nap keletkeznek és azonnal kezelendők. Ilyenkor nem mindegy, hogy milyen színvonalú a kommunikáció, a hangvétel, ezért igyekszünk a problémákat mielőbb észlelni, és megfelelő megoldást keresni.

– Milyen az ellátás, beszerzési nehézségek vannak?

– A gyógyszerellátás mind a jelenlegi országos helyzetképhez viszonyítva, mind a kórház lehetőségeihez mérten jó, nincsenek komoly beszerzési nehézségeink. Összevetve az ország többi nagy megyei kórházával a helyzetünket, azt mondhatom, hogy nagy figyelmet kap a gyógyszerellátás és megkapjuk a szükséges forrásokat.

– Milyen speciális feladatai vannak az intézeti gyógyszerértéknek?

– Az idén kezdtük el a citosztatikum tartalmú gyógyszerek összeállítását. Ezen a területen úttörő szerepet vállaltunk. Ezeket a gyógyszereket az onkoradiológia, a pulmonológia és a hematológia osztályokon használják fel. A beteg felvételekor az adott osztályon határozzák

meg, hogy pontosan milyen gyógyszert kell a betegnek készítenünk. Ilyen mennyiségű citosztatikum tartalmú infúzió nem készül intézetben sem, mi már elértük a napi kétszáz palacknyi teljesítményt is. A cél az, hogy ezeket a szereket gyógyszerész készítse el, megfelelő laboratóriumi körülmények között. Készítés közben a gyártási folyamat megfelelő ellenőrzésére is szükség van, fontos a megfelelő vivőanyag kiválasztása, megfelelő tartályt (palackot) kell biztosítani. A gyógyszerész munkája még szorosabb kapcsolatot követel meg az orvos, az ápolószemélyzet és a gyógyszerész között. Külön köszönet illeti a felhasználó osztályok vezetőit és dolgozóit a bevezetésnél tanúsított segítőkész együttműködéséért.

– Mi a legfontosabb megoldandó feladat az intézeti gyógyszerértékben?

Az informatika további fejlesztésére feltétlenül törekednünk kell. Ez a fejlesztőmunka megkezdődött, az előkészítésben aktívan részt veszünk. Az a cél, hogy minél részletesebb és pontosabb adatokkal rendelkezünk a betegek gyógyszeres terápiájáról.

– Hogyan értékeli a gyógyszerértéki közösséget?

– Az osztályon csapatszellem nagyon jó. A közösség hangulatára biztosan jó hatással van a jó kapcsolat az osztályok dolgozóival is. A kórházon kívüli kapcsolataink is jók, így más kórházak gyógyszerértékáival, a megyei gyógyszerész kamarával is. Dolgozóink alapítói az egészségügyi dolgozók kamarájának gyógyszerértéki asszisztensi tagozatának. Ezeket a kapcsolatokat a szakmai munkában is jól használhatjuk.

Plasztikai sebészeti kongresszus Nyíregyházán

A megye és a város történetében először, 2004. szeptember 30. és október 2. között Sóstón a Krúdy Vigadó adott otthont a Magyar Helyreállító és Esztétikai Sebész Társaság szokásos évi kongresszusának. Számszerint a IX. összejevetel volt ez, melynek rangját számos külföldi szakember előadása emelte. A Brazíliában folyó munkáról Marcus Ferreira professzor úr a brazil plasz-

tikai sebészeti társaság elnöke számolt be. Több színvonalas cseh vendégelőadót is meghallgathattunk. Kiemelt témakörként a fej-nyak régió helyreállító és esztétikai műtétei szerepeltek, az ország különböző részéről, a társszakmák előadásában.

A kongresszus helyi aktualitását a megyei kórházban dolgozó plasztikai sebészeti team tízéves jubileuma adta. A cél nemcsak a tízéves munka, az elért eredmények ismertetése volt, hanem a megye, a város értékeinek, nevezetességeinek, bemutatása a kollegáknak és kísérőiknek. Ennek keretén belül szabolcs-szatmárberegi körütn vehettek részt az érdeklődők. A kórház színeiben a baleseti sebészeti és az ortopédiai osztályok is képviseltették magukat, és a visszajelzések alapján összességében egy jó hangulatú, színvonalas összejevetelt tudhatunk magunk mögött.

Dr. Harsányi Nándor

Tudományos konferenciák

A Magyar Sebész Társaság Északkelet-Magyarországi Sebész Csoportja október 24-25-én a nyíregyházi Krúdy Vigadóban tartotta tudományos ülését. Az ülésen közel harminc előadás hangzott el. A konferencia szervezését Dr. Nábrádi Zoltán osztályvezető főorvos az Északkelet-Magyarországi Sebész Csoport elnöke vezette. Az ülésen az akut hasi kórképet okozó colorectalis carcinoma témaköréről hallgattak meg előadásokat a vendégek.

Október 15-16-án is tartottak tudományos tanácskozást városunkban. Ezúttal a megyeháza díszterme adott otthont a Magyar STD Társaság 9. Nagygyűlésének. A tanácskozás elnöki tisztét Dr. Horváth Attila professzor töltötte be. Míg a találkozó nyíregyházi szervezését Dr. Együd Katalin vezető főorvos irányította.

A konferenciáról következő számunkban részletesen beszámolunk.

Jósa András pályázat

Kórházunkban tudományos ülést tartottak a Jósa András pályázatra benyújtott díjnyertes pályaművekből, melyet az intézményben huszonöt éve működő tudományos bizottság szervezett. A megjelent szakembereket Pintérné Dr. Gönczi Ágnes főigazgató-főorvos köszöntötte. A főigazgató elmondta, hogy a tudományos bizottság jubilál, hisz huszonöt éve alapították. Dr. Fábián Sándor főorvos volt az egyik alapító, aki azóta elhunyt, míg a másik alapító tag Dr. Loós Tibor nyugalmazott főorvos a mostani ülésen is jelen volt.

Dr. Rusznák Miklós főorvos, a tudományos bizottság titkára ismertette a Jósa András pályázat eredményeit. Összesen hat pályamunkát díjaztak két kategóriában. Ezt követően Dr. Szabó Péternek a tudományos bizottság vezetőjének elnökletével a díjazottak megtartották előadásait.

Dr. Obbágy Veronika, Bodnár Miklós, Csatlós Imre, Bákonyi Gáborné, Jármy Lászlóné az első kategória

első díját nyerték, a Stabilitás tüdőszűrővel egybekötött fakultatív légzésvizsgálat eredményeiről című munkával. Az előadásból kiderült, hogy a szűrővizsgálat eddigi eredményei alapján szükséges lenne a negyven év feletti dohányosok körében a vizsgálatot évente elvégezni, hisz ebben a körben a szűrésre jelentkezők 41 százalékánál találtak betegségre utaló jeleket.

Dr. Tolcsvai Melinda a második kategóriában első díjat nyert, az Elfelejtett be-

tegség újabb konzekvenciái című dolgozattal. Azt vizsgálta, hogy a fertőző nemi betegségben szenvedő terhes anyák gyermekeit, hogyan kell kezelni a szülés után és csecsemőkorban. A témát sajnos a kórházi gyakorlat szolgáltatta, mivel hosszú stagnálási időszak után meggyenkben ismét növekszik a nemi betegségben megfertőzöttek száma.

Dr. Kántor Irén, Dr. Gaál Zsolt, Andrew Hattersley, Dr. Stenszky Valéria, Dr. Takács Péter szintén első díjat kaptak, a Maturity-onset diabetes of the young-2 betegek után követéses vizsgálata című dolgozatukért. Az orvoscsoport egy családban több generációban nagy számban jelentkező diabetes betegek diagnosztizálásának és kezelésének tapasztalatait dolgozta fel.

Tarné Czirják Krisztina, Hompothné Mizsei Tünde, Külkey Tamásné Speciális gondozási feladatok az egészségügyben, az STD betegek gondozása címmel tartottak előadást a Bőr- és Nemibeteg gondozó Intézet tapasztalatai alapján.

Leviczkiné Kádár Enikő, Horváth Anita: Asszisztensi feladatok az emlőszűrésben a Hunikó Kft. nyíregyházi emlődiagnosztikai centrumában. A dolgozat a két éve meggyenkben sikeresen beindult szűrési program tapasztalatait dolgozta fel.

Az egyik első díjast, **Dr. Tolcsvai Melindát** arról kérdeztük, hogy a sok kórházi munka, ügyeletek, a megélhetés érdekében végzett pluszmunkák és az otthoni anyai teendők mellett mikor jutott ideje a tudományos dolgozat megírására? A fiatal doktornő nevetve válaszolt: éjszaka, otthon.

Dr. Tolcsvai Melinda kórházunk II. Számú Gyermeosztályán dolgozik 1997 óta. Munka után siet haza Fényeslitkére, ahol két kisgyermek, nyolcéves fia és hat éves lánya várja őt, akiket egyedül nevel. Szüleivel él.

– Ők nagyon sokat segítenek – mondja az orvos, aki szinte mindig jókedélyű, mosolygós, a gyermekkel azonnal kapcsolatot teremtő doktor "néni".

Azt mondja, először fizikusnak készült. Ennek oka, hogy Fényeslitkéről az általános iskolából a fizikaversenyen elért kiemelkedő eredménye díjazásaként egy fővárosi középiskolába fizika szakos osztályába került. (Ezt már csak beszélgetés végén árulja el, és gyorsan hozzáteszi: ezt ne írja ám le!) Aztán Debrecenbe került az egyetemre, és ha már orvos lett, csak gyermekorvosnak tudta elképzelni magát.

Megtudtuk: a díjazott tudományos dolgozat témáját egy a kórházban vizsgált beteg gyermek esete adta. Az első vizsgálatok után a gyermek szüleivel folytatott interjú során felmerült az a lehetőség, hogy a külföldről nemrégiben idetelepült anya a terhesség ideje alatt fertőző nemi beteg volt, amiről a szülés idején nem tudtak az orvosai. Akkor – mondja az orvosnő – kolégáival lázas keresésbe

kezdték, hogy felderítsék a szakirodalmat, ami hasonló esetekkel foglalkozik, hogy pontos diagnózist készíthessenek. A betegség kezelése is több szakmai kérdést felvetett, ezekre is mind választ kellett találni. Gyorsan megjegyzi: ne felejtse el leírni, a nemi betegségekkel kapcsolatos szakmai kérdésekben Dr. Együd Katalin vezetőfőorvos volt a segítségemre.

Azt természetesnek tartja, hogy a gyógyító munka iránti szakmai igényesség minden orvosnak sajátja. Ezért vágott bele a vizsgálatok elemzésébe, a diagnózis pontos leírásába és a hasonló esetekhez kapcsolódó általánosabb szakirodalomból ismert tapasztalatok összegzésébe. Az is kiderült, hogy nem egyedi esetről van szó, az utóbbi időben évente öt-hat fertőző gyermek is kerül az osztályukra, így a napi munkájukban hasznosíthatja az eredményeket.

Azt mondja, szerencsés, mert a főorvosa – Dr. Dolinay Tamás osztályvezető – biztatja munkatársait a szakmai továbbkép-

zésre, és támogatja őket a tudományos igényű dolgozatok megírásában. Az eset feldolgozásáról a doktornő a múlt hónapban Nyíregyházán megtartott országos STD kongresszuson is sikeres előadást tartott.

„Ezüst-kor”: történet

„Fiatal vagy, amíg befogadod a szépség, az öröm, a merészség, a nagyság – az ember, a föld, a végtelenség hírnökeit.

Csak akkor öregszel meg, ha már nem szárnyalsz, és bagyod, hogy a pesszimizmus és a cinizmus megdermessze a szívedet.”

Albert Schweitzer

Hosszú és tartalmas utat tettek meg intézményünk egykori szakdolgozói a 2001. május 23-án tartott első klubfoglalkozástól az egyesületi formát hivatalosan is dokumentáló, cégbírósi „Végzés” irattári lefűzéséig.

Megalakult az „Ezüstkor” Egészségügyi Nyugdíjasok Egyesülete.

Kórházunk – országos viszonylatban – azon kivételes intézmények közé tartozik, ahol a humánpolitikai munka fontos része a nyugdíjasok életének interaktív menedzselése: a szociálisan rászorulóknak segítése, kulturális és ismeretszerző előadások, a közösségi együttlétük szervezése, az egykori munkahely iránti kötődésük szálainak erősítése. A töredés s figyelem jó érzéssel, hálával tölti el fáradt szívüket, mert nincsenek elfeledve – család hiányában –, elhagyatva.

A ma még aktív munka-

társak számára mindez reális jövőkép – derűsen készülhetnek nyugdíjas éveikre, hiszen vár rájuk egy összetartó, jó közösség...

Visszatérve a kezdetekre, mely az ajándékozással egybekötött karácsonyi nyugdíjas találkozót jelentette 110-120 fő részvételével, folytatódott azzal, hogy néhányan jelezték: szeretnének gyakrabban összejönni. Kérdőíves felmérés készült, s a válaszokból kiderült, hogy szívesen hallgatnának – életkorukból fakadóan – a testi-lelki egészség megőrzéséről szóló előadásokat, tájékoztatást a szociális juttatásokról, tekintettel az alacsony nyugdíjakra. Örömmel találkoznának helyi írókkal, költőkkel, de a színház- és koncertlátogatás sem áll távol tőlük, az egy napos kirándulások szervezését pedig nagyon várják... A humánpolitikai vezető és munkatársa, valamint a személynéző csoportvezető – mint a klub elnöke – időt s energiát nem sajnálva megalkotott egy rendszeresen működő nyugdíjas klubot, mely „Silver-kor” néven vált ismertté, sőt városzerte elismertté.

Az éves „programtervek” valóságossá váltak, így jutottunk el 2001-ben a szatmári műemlékeket megcsodálni. 2002-ben Miskolctapolca gyógyvizében fürödtünk, a

következő évben Ópusztaszer látnivalóit csodáltuk meg. Ezen a nyáron a Gödöllő-Budapest nyújtotta élményeket „gyűjtöttük be”, – a fotókat albumokba ragasztgattuk.

Rendszeresen hívunk vendégeket a művészet, az irodalom területéről.

Büszkén mondhatjuk, hogy sikeres volt a Tóth Sándor Munkácsy-díjas szobrászművész, valamint Dr. Vikár István orvos, grafikusművész közös kiállítása.

Az irodalmat szerető nyugdíjasok nagy érdeklődéssel fogadták Bodnár István író-túsgírót, büszkén vitték haza dedikált kötetét. Nagy István Attila lenyűgözte a hallgatóságot közvetlen stílusával. Kórházunk művészlelkű alkalmazottait is éppen olyan tisztelettel hívjuk, így Majláth Magdolna szakasszisztens első verseskötetének bemutatójára a mi klubunkban került sor, második kötetének ismertetésére is olyan várakozással készültünk, mint Koleszár Ferenc – a II. Belgyógyászati Osztály munkatársa – különleges verseinek meghallgatására.

Az évek során volt szerencsénk tudományos, ismeretterjesztő s a jogszabályváltozásokról szóló tájékoztató előadásokat meghallgatnunk olyan neves szakemberektől, akik tisz-

teletdíj nélkül is elfogadták meghívásunkat.

Az intézmény mindenkorai főigazgatója – lehetőségei szerint – pénzügyi támogatást nyújt az egykori szakdolgozók (klubjának) egyesületének működéséhez. Köszönjük!

Az éves tagsági díjat igyekszünk pályázati úton elnyerhető összegekkel bővíteni, erre a jövőben csak a civil szervezeteknek lesz lehetőségük, ezért vált fontossá a „Silver-kor” Nyugdíjas Klub egyesületé alakítása. Megtörtént.

Az első szponzorunk Dr. Petraskó István közjegyző úr, aki az „Aláírási címpéldány” elkészítését és a dokumentum hitelesítését térítési díj nélkül megtette az alacsony nyugdíjból élő egykori egészségügyi dolgozók egyesületének.

A bélyegzők előállításáért a GRAVO-CENTER Kft. az anyagköltséget számlázta le, nagyvonalúan eltekintve az egyéb tételektől. Hálásak vagyunk támogatóinknak!

Az egyesület vezetősége tisztelettel fogad minden felajánlást, hogy a megérdemelt nyugdíjas éveiket töltő egykori kórházi dolgozók napjait „bearanyozzák” – de az arany árfolyama egyre emelkedik...

*Petrikovics Zsuzsanna
az egyesület titkára*

Újra intézményünkben a bohócdoktorok

A Vidor Fesztivál keretén belül 2004. szeptember 8-án – immáron második alkalommal – intézményünkbe látogattak a Piros Orr Bohócdoktorok, akik vidámsággal teli játszóházat varázsoltak a Kórház Gyermekosztályain.

A kis betegek izgalommal, kitörő örömmel és vidámsággal fogadták a bohócok színvonalas műsorát.

Csak remélni tudjuk, hogy ez a mára már hagyománnyá fejlődött produkció jövő évben is sok meglepetéssel és jókedvvel szolgál kórházunk beteg gyermekeinek.

Magera Éva, szociális munkás

Kupatörténet

1999 után, amikor a nyíregyházi kézilabdacsapat elbúcsúzott a nemzetközi kupaporondtól, nem gondoltuk volna, hogy 5 évet kell arra várni, hogy a gárda ismét megmérettesse magát Európában. Ez most, 2004. őszén valóra vált, a csapat a tavalyi eredménye alapján indulási jogot szerzett a Kupagyőztesek Európa Kupájában. Ellenfélül a kisebbik zágrábi csapat, a Medvescak Zágráb jutott.

Nyíregyháza-Zágráb 573 km. Odafele nem is olyan hosszú. Visszafelé meg, majd kiderül! Ilyenkor a lelkes sportriporter és kollégái nem is tehetnek mást, mint hogy abban bíznak, hogy valahol Zágráb központjában majd egy olyan élmény vár rájuk, amitől az a röpke hat-hét óra visszaút, csak egy pillanat műve lesz. Odafele ugyanis megvan bennünk az első összecsapás győztes hangulata, amely szinte végigrepít minket, kis hazánk nagyforgalmú útjain. Az esélylatolgatás persze nem a Nyíregyháza vége táblánál kezdődött, hanem már a visszavágót megelőző napokon erről beszélt minden sportújságíró és szurkoló a megyeszékhelyen. Persze, volt is mit latolgatni, hiszen az AB-Vill KC csapata október elején, a kézilabda Kupagyőztesek Európa Kupájában az első mérkőzésen olyan szenzációs játékkal verte a Medvescak Zágrábot, amit valamikor a kilencvenes években láthatott utoljára a Bujtosi Csarnokot teleltető, lelkes közönség. A mérkőzésnek volt olyan szakasza, amikor nem győztük a különböző jelzőket keresni arra, ahogy a mieink iskolázták a horvát kézilabda utánpótlás-válogatottját felsorakoztató, ellenfelet. Kapusunk, Martin Pramuk

megfogott mindent, amit lehet, és nagyon sok olyat, amit addig lehetetlennek véltünk, mi hozzánemértők. A két szélsőnk, Tombor Csaba és Farkas Roland pedig gólpárbajt vívtak egymással, ami nemcsak a gólok számára, hanem szépségére is igaz volt. A vége ötgólos győzelem lett, és csak azért ennyi, mert a szűk játékoskeret adta lehetőségek miatt egyszerűen elfáradt a csapat. Ilyen előzmények után nem is csoda, hogy a továbbjutást emlegette mindenki. Ahogy mi is ezt emlegettük az országhatáron, amikor a horvát vámos nagy-nagy fejcsóválások közepette vizsgálta az okmányokat és a magunkkal vitt felszerelést. Félórás angol-horvát nyelvpárbaj után valami olyan történt, amit mi magyarok Puskás-effektusnak hívhatnánk. Amikor az alapos vámtiszt megértette, hogy mi az úti célunk, egyetlen kérdése maradt, hogy ki a csapatunk edzője. Olyan gyorsan pecsét valószínűleg még nem került turista útlevélbe a horvát határon, és olyan örömmel ritkán néznek magyar utazókra ezek a vámosok, mint ránk, amikor kimondtam a kulcsnevet: Zlatko Saracevic. Trénerünk elismertsége olyan méreteket ölt hazájában, amelyet lehetetlen elképzelni magyar fejjel. Az általa vezetett nyíregyházi csapatnak azonban ennek a töredéke sem jutott a horvát fővárosban. Az első összecsapáson mutatott játék elmaradt, és nyoma sem volt annak a tűznek, ami miatt felállva tapsolta, egy héttel korábban a hazai közönség a csapatot. Tapsoltak viszont a zágrábiak. A Medvescak nyolc góllal nyert így ők jutottak a következő fordulóba. Nekünk meg csak egy

Tájékoztató a MESZK-ről

A Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamaráról szóló 2003. évi LXXXIII törvény megteremtette a közfeladat ellátására hivatott Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara megalakulásának feltételeit.

Ezzel az egészségügyi szakdolgozók jogot szereztek a szakmai önkormányzashoz. Lehetővé vált, hogy a szakdolgozók közvetlenül és választott tisztségviselőik, testületeik útján demokratikusan, önállóan intézzék szakmai érdekeiket, hozzájáruljanak az egészségpolitika alakulásához, a lakosság egészségügyi ellátásának javításához. A kamara elnevezése: Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara, rövidítése: MESZK.

A kamara az Alapszabályban részletesen meghatározza a célját, feladatait, szervezeti struktúráját, a tagsági viszonyt, működését és a választási szabályokat. Olvasható a www.apolasiegyesulet.hu, illetve az ETI honlapján. A helyi alapszervi választásokat követően 2004. augusztus 18-án megtörtént a megyei (területi) választás.

A Kamara Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei elnöke: Veres Tamásné, Jósa András Kórház, Nyíregyháza.

Általános alelnöke: Szűcs Lajos, Jósa András Kórház, Nyíregyháza-Sóstó.

Fekvőbeteg-ellátási alelnöke: Gyimesi Gábor, Szatmár-Beregi Kórház, Vásárosnamény.

Járóbeteg-ellátási alelnöke: Szabó Katalin, II. Rákóczi Ferenc Kórház, Mátészalka.

Alapellátási alelnöke: Lakatos Jolán, Alapellátási Igazgatóság, Nyíregyháza.

Etikai Bizottság elnöke: Nagy Géza, Jósa András Megyei Kórház, Nyíregyháza.

Számvizsgáló Bizottság elnöke: Végh Istvánné, II. Rákóczi Ferenc Kórház, Mátészalka.

A választáson részt vett Dr. Balogh Gábor, a MOK megyei elnöke, akitől útavalót kaptunk, biztatást munkánkhoz, erőfeszítéseink képviseletéhez, továbbá biztosított bennünket a jó együttműködésről.

A MESZK vezetőségének választása október 26-án volt, melyen a tagság által választott küldöttek adták le voksukat az elnök, alelnökök és bizottságok vezetői, tagjai számára.

A MESZK létrehozása komoly feladat volt. Álltuk a sarat. A munka ezután következik: kitartással, szakmai tudással következetesen végrehajtani, amit elképzeltünk. Annak a közel 120 ezer egészségügyi dolgozónak a számára, akik a betegekért, az egészségért dolgoznak.

Hogy a hivatásnak legyen kellő tekintélye, a szakdolgozók jogai érvényesüljenek, és megfelelő hazai és nemzetközi fórumokon képviseljük a szakdolgozói kart.

Veres Tamásné
MESZK megyei elnök

újabb, elszalasztott lehetőség utáni keserű érzés maradt. Pedig csak fele olyan jól kellett volna játszani, mint itthon. Csak fele annyi

hibával, fele annyi félelemmel. Mert ki tudja, mikor lesz legközelebb? Amikor rövidebb lehet az út hazafelé.

Szabó Csaba

LECTORIS SALUTEM

Mikor Cubertain báró felelevenítette az ókori olimpiák eszméjét, még leglázasabb álmaiban sem gondolt anabolikus steroidokra, prostata mögé applicált tartályrendszerre, vérdoppingra, vagy genetikai torzításokra.

Gondolt a legnemesebbekre, a korrekt párviadatokra, a szövődő barátságokra, az egészségre, a fiatalság szépségére.

Pár héttel az olimpiai játékok után már alig hallani bajnokokról, érmesekről, helyezettekről. Csak a tömény szenny, gyanakvás, áskálódás árasztja el az embereket.

De itt van mint csipetnyi csoda, tisztaság a paralimpia. Harmincnyolc magyar hozott dicsőséget az országra. Látni kellett az arcokat, az életigenlésüket, a felszabadult vidámságot és könnyedséget.

És csodálni őket, Pásztori Dórát, akinek élete legboldogabb napját jelentette az aranyérem, a 40 éves Szekeres Pált, aki tolókocsiból tudott bronzérmet szerezni.

De ne felejtjük a kínai úszófenomént, aki karok nélkül lett többszörös aranyérmes.

Eltöpreng az ember, milyen dühösek tudunk lenni, ha a busz ott húz el az orrunk előtt és gyalog kell elindulni, a karjainkat lehúzza a bevásárlószatyor, ha szemünket bénítóan éri a napsugár.

Eltöpreng az ember, hogy milyen értékeket nem veszünk észre, vagy éppen kárhoztatunk, mert vannak, megvannak.

Erre is nagyon jó volt a paralimpia

Dr. Dolinay Tamás
főszerkesztő

RENDEZVÉNYNAPTÁR
2004. NOVEMBER

NOVEMBER 4.

Szakdolgozók VII.

Tudományos Napja

Helyszín: Jósa András Kórháza, Sebészeti tömb, Nagyelőadó terem
Szervezők: Veres Tamásné, ápolási igazgató

NOVEMBER 13.

A Magyar Traumatológiai Társaság Északelet-Magyarországi Szekciójának tudományos ülése

Helyszín: Görög Katolikus Hittudományi Főiskola, Nagyelőadó terem Nyíregyháza, Bethlen Gábor u. 5-7.

Szervező: Traumatológiai és Kézsebészeti Osztály

NOVEMBER 15.

Diabetes Világnap

Helyszín: DEOEC

Egészségügyi Főiskola, Nagyelőadó terem Nyíregyháza, Sóstói u. 2. Időpont: 17.00

Szervezők:

IV. Belgyógyászat és I. Gyermekosztály

KÓR-HÁZUNK

**A SZABOLCS-
SZATMÁR-BEREG
MEGYEI
ÖNKORMÁNYZAT
JÓSA ANDRÁS
KÓRHÁZ LAPJA**

Felelős kiadó:

**Dr. Pintérné
Dr. Gönczi Ágnes**
főigazgató

Főszerkesztő:

Dr. Dolinay Tamás

A szerkesztőbizottság:

**Bugya István
Dr. Exterdéné Zsurkai Ilona
Dr. Harsányi Gergő
Szabó Tibor
Veres Tamásné**

Szerkesztő:

Révay Zoltán

Fotó:

Várady Béla

Tördelés,

nyomdai kivitelezés:

Tatár Róbert

Tel.: (30) 903-7883

Ingyenes kiadvány.

*Megjelenik kéthavonta
1.500 példányban.*

A szerkesztőség címe:

**4400 Nyíregyháza,
Szent István u. 68.
Tel.: (42) 465-666**

Albínó festőpaletta, avagy egy fecske nem csinál nyarat.

A felkérés telefonon érkezett. Rövid habozás után mondtam rá igent. Azaz nemet egészen pontosan, de ez, az adott szöveggörnyezetben végül is pozitív válasznak minősült. Kis sóhajtással kísérve tettem le a telefont, majd a tükör elé léptem. Fürkésző pillantással méregettem magam, mint kamaszlány a randi előtt. Az első szín, mely eszembe jutott, a fehér. A nagyon fehér. Második próbálkozásra sem jutottam többre. Hiába, no, az ideh nem gyúrtam pigmente! S az önkritika epésen maró gúnya is kevés volt, hogy a subicterusnál mélyebb sárga árnyalatot sikerüljön felfedeznem. Az is lehet persze, hogy mindez csak a mesterséges megvilágítás csalfa játéka. Heuréka, ekkor ütött be az isteni gondolat és lázasan kezdtem keresni a könyököm és az ajtófélfá legutóbbi röpke romantikus románcából fogant, nemrég még kékeszöldön virító véraláfutást, de nyoma sem volt. Az Y-kromoszóma és a konzervatív nemi beállítottság kizár mindenféle mesterséges színtelligenciát, szóval rúzs és szemfesték kizárva. Egy szó, mint száz, döntő elhatározásra jutottam. Egyedül kevés vagyok, hogy az újság színefoltja legyen. Ahhoz is, hogy egyedül képviseljem a fiatalabb generációt. Úgyhogy arra kérek mindenkit, akinek van affinitása az íráshoz, legyen az komoly, vagy komolytalan, a képzőművészetek nyomtatott formában leköszölhető változataihoz, jelentkezzen! Jelentkezzen az is, aki ötletgyáros, vagy kritikus hangvételű, hogy mi fiatalok tényleg üde színfoltként jelenjünk meg a Kór-Házunk hasábjain.

1075 mellék

A képek a Jósa András pályázat pályaműveit bemutató tudományos ülésen készültek.

A képek a S.A.R.A. Alapítvány mentőautó átadó ünnepségén készültek, mely alkalmából nagykövetek is ellátogattak a kórházunkba.

Éljen soká jó szívvvel!

Kórházunk humánpolitikai intézkedései közt lényeges az a törekvés, hogy érezzék jól magukat a munkatársak kórházunkban. A jó közérzet alapja a biztonságos megélhetés, aztán fontos a valahová tartozás szükséglete.

Egy ilyen, közösséget formáló rendezvény volt szeptember 26-án Sóstón a Szív Világnapjának megünneplése. Immáron harmadszor szervezte meg az Oktatási csoport ezen a napon azt az egészségfejlesztési lehetőséget is magába foglaló eseményt, ami mára generációs együttlétet is biztosított. Unokáktól nagyszülőkhöz, házastársakkal, egy hangulatos vasárnap délelőttöt töltöttünk együtt a „SZÍV SZIGETÉN” – amit találóan az említett csoport nevezett el. A rendezvényt kórházunk Főigazgatója nyitotta meg, a várost a városi alpolgármester képviselte. Megyénk Kardiológus Főorvosának komoly szavait meg kell fontolnunk „szívünkért”. Az ÁNTSZ Egészségfejlesztési Osztálya nemcsak jelenlétével, de szolgáltatásaival is emelte a rendezvény színvonalát.

A pergő, vidám testet-lelket melengető programokat a csoport vezetője derűsen vezényelte le. A dietetikus, a gyógytornász nemcsak szavakkal biztatott az egészségünk fejlesztésére, együtt tornáztunk a jó levegőn. A Megyei Tűzoltóság minden évben kiemelt támogatóink közt szerepel, jelenlétével is. Az oktatási csoport tagjai felkészülten, lelkesen tették dolgukat, tevékenyen részt vettek a PR Iroda és a Szociális csoport dolgozói is, olyan volt ez, mint ez nagy zenekar, ahol a jó produkciót minden hang-szer együttesen alkotja meg.

A befejező mondat így hangzott: Jövőre találkozunk ismét a Szív Napján a Szív Szigetén.

Dr. Exterdéné Zsurkai Ilona
Humánpolitikai osztályvezető